ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4949 — 18/31 ՄԱՅԻՍ 1902 — ՇԱԲԱԹ — 23 ՍԕԵՓԷՐ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4949

درعلیه ده غلطه ده آره‌ویك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է զրուցիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղրշ.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆրգ.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոսքայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20 — 20 ՓԱՐԱ. 20

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ԽՈՏՈՐ ՀԱՄԵՄԱՏՈՒԹԻՒՆ

Ամասիոյ Առաջնորդ Վանքեան Արիստակէս եւ Վանայ Տեղապահ Բագրեւանդեան Սահակ վարդապետները՝ որոնց ձեռնադրութեան լուրը թերթերը հաղորդեցին, մօտ ատենէն իրը եպիսկոպոս պիտի վերադառնան իրենց թեմերը: Եթէ երբեք անպատճառ պէտք ըլար ո՛ եւ է գնահատութեան մը առարկայ դարձնել այս երկու ձեռնադրութիւնները,— բան մը որ անպատեհ ալ չէ,—չպիտի վարանէի ըսելու թէ անոնցմէ առաջինը իր արժանաւոր հանգամանքովը կը փայլի, նոյն բանը չի կրնար ըսուիլ դժբաղդաբար երկրորդին համար:

Իրողութիւնները մէջտեղն են արդէն, այս մասին ո՛ եւ է տարակոյս ցրուելու համար: Վանքեան վարդապետ երբոր Ամասիա գնաց իբր Տեղապահ, ո՛չ ծանօթ անուն մը ունէր, ո՛չ ալ անցեալ գործունէութիւն մը: Իր մէկնումը տեսակ մը անտարբերութեամբ արձանագրուեցաւ մամուլին կողմէ, հիշդ ինչպէս որ պիտի արձանագրէր անոնց ու անկարող եկեղեցականի մը նշանակումը այս ու այն պաշտօնին: Եւ սակայն, համեմատաբար շատ քիչ ատենուան մը մէջ, այդ անտարբերութիւնը կատարեալ զարմացման մը փոխուեցաւ, տակաւ խոր համակրութեան մը վերածուելու համար: Որովհետեւ, Վանքեան վարդապետ իրմէ սպասուածէն շատ աւելին տալ սկսաւ նոյն իսկ առաջին օրերէն, եւ իր պաշտօնավարութիւնն ալ քիչ առ քիչ սկսաւ ստանալ հանգամանք մը զոր գովելի եւ նոյն իսկ օրինակելի ածականով որակելը երբէ՛ք շատ չպիտի ըլլար: Անկէ ի վեր, այդ պաշտօնավարութիւնը կը շարունակէր ճիշտ միեւնոյն կերպով, եւ օր օրի շա՛տ աւելի դեղեցիկ ուրուագիծ մը ստանալով: Այս պայմաններուն մէջ, վարձատրութիւնը չպիտի ուշանար անշուշտ: Վիճակին Գաւառական Ժողովին կողմէ միաձայնութեամբ Առաջնորդ նշանակուելը, եւ անկէ ոչ շատ ետքն ալ եպիսկոպոսական վկայագիր մը ստանալը մէկմէկ պակաւոր էին իր աշխատութեան, վարձատրութիւններ որոնց արժանի դարձած էր ամէն կերպով:

Դժբաղդաբար նոյնը կարելի չէ՛ ըսել նաեւ Բագրեւանդեան Սահակ եպիսկոպոսի համար: Իբր արժանիք մենք հոս չենք դիտեր թէ ինչ ունեցած է երբէ՛ք եւ չէ՛ եղած արդէն դառաւային թերթակից մը՝ որ այդ տեսակ բան մը մատնանիշ ընէ՝ անոր վրայ խօսած միջոցին: Ընդհակառակը՝ ինչ որ գիտենք իր մասին, թեմականները մինչեւ հիմա չօշափելի օգուտ մը տեսած չըլլալով, սակէ վերջն ալ չակնկալելու կատարեալ իրաւունք մը ունենալնին կը յայտարարեն առանց քաշուելու: Ու երբ թեմականներն են որ կ'ըսեն այս յայտարարութիւնները, ալ մեզի ինչ կը մնայ ըսելիք:

* *

Վերադառնալով բուն եպիսկոպոսական ձեռնադրութեանց խնդրին, ըսեմ անմիջապէս թէ դաւառային առաջնորդական Վիճակներու գլուխ եպիսկոպոսական ատիճանով եկեղեցականներու գոյութիւնը իր մէկէ աւելի օգուտները կրնայ ունենալ պատկանեալ համայնքներուն: Եպիսկոպոս մը բնական է շա՛տ աւելի ամուր, շա՛տ աւելի խոր ազդեցութիւն մը կրնայ բանեցնել որչա՛փ իր հօտին, այնչափ մըն ալ իր իրաւասութեան տակ գտնուող թէ՛ եկեղեցականներու եւ թէ ժողովականներու վրայ: Սակայն ինքնին շատ յայտնի եւ ապացուցուած ճշմարտութիւն մը ըլլալով, կարծեմ բնաւ պէտք չունի աւելի բացատրութեան: Միւս կողմէ, եպիսկոպոս Առաջնորդով մը, համայնքին, եկեղեցւոյն ընդհանուր բարոյական ազդեցութիւնն ու կարեւորութիւնը միշտ աւելի բարձր կը մնայ յաչս միւս կրօնական յարանուանութեանց, ինչ որ ո՛չ նուազ գեղեցիկ բան մըն է անշուշտ: Մինչդեռ վարդապետ մը, ինչ ալ ըլլայ իր զարգացման եւ կամ արժանաւորութեան աստիճանը, չպիտի կրնայ երբեք այդ տեսակ արդիւնքի մը յանգիլ: Աստիճանի բարձրացումը այնչա՛փ մեծ դեր մը կը խաղայ եկեղեցական իրերու մէջ, որ յաճախ ուժէտ, ապիկար, ծոյլ եպիսկոպոս Առաջնորդ մը՝ կարող, գործունեայ ու խելացի վարդապետ Առաջնորդէ մը աւելի լաւ գործ կրնայ տեսնել:

Այս պայմաններուն մէջ, աւելորդ է ըսել թէ ամէն անգամ որ առաջնորդական պաշտօնի մը կոչուող եկեղեցականը եպիսկոպոս մը ըլլայ, եւ կամ ամէն անգամ որ առաջնորդական պաշտօնի մը գլուխը գրտնուող եկեղեցական մը եպիսկոպոս ձեռնադրուի, մամուլը ուրախութեամբ պիտի արձանագրէ իրողութիւնը, ճիշդ ինչպէս որ արձանագրեց արդէն սա վերջին քանի մը տարիներու ձեռնադրութիւնները:

* *

Խնդիրը հոն է սակայն որ մինչդեռ դաւառային այլեւայլ առաջնորդութիւններ եպիսկոպոսով մը կ'օժտուին, անդին ուրիշ առաջնորդութիւններ թափուր կը մնան ամիսներով, երբեմն նոյն իսկ տարուան մը մօտ: Եպիսկոպոս Առաջնորդը եթէ երբեք թեմին համար կրնայ իր մէկէ աւելի օգուտները ունենալ, թափուր առաջնորդարան մըն ալ կրնայ իր առանձին վնասները ունենալ թեմի մը եկեղեցւոյն, դպրոցին համար: Այսօր, Բզնի, Բաղէշի եւ Խարբերդի պէս կարեւոր Վիճակներ ի զուր Առաջնորդ մը կ'ակնկալեն, ի զուր Մանչէսթրի Հայերը հովիւ մը կը փնտռեն: Թեմական գործերը այդ համայնքներուն մէջ, եթէ ո՛չ երեսի վրայ մնացած, գոնէ բաւական անանձանձելի հանգամանք մը ստացած են, եւ այդպէս ալ պիտի մնան, որչափ ատեն որ իրենց արժանաւոր Առաջնորդ մը չունենան:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԶԻԿԶԱԿ ՆՕԹԵՐ

ՄԱԼՈՐԱՆԴԻ ՀԱՄԱՌԱՆ

Ճանչցա՞ք ոճրագործ Սիսլէանը, եւ կարդացի՞ք անոր մարդասպանութեան պատմութիւնը:

Կեանքի փոթորկոտ պայմաններուն մէջ մոլորած այդ տղուն ոճրագործութեան պարագան կսկծեցուցիչ չէ՞:

Նանսիի մէջ բժշկական ուսանողի մը իր կինը սպանած ըլլալով քսան տարի տաժանակիր աշխատութեան եւ տասը տարի Նանսիէ հեռու բնակելու դատապարտուած ըլլալը, կենդանի մէկ օրինակ է այն քսանմեայ վիճակներուն, որոնք անչշուկ կ'անցնին հւրոպական բարդ ոստանին մէջ:

Պատմութիւնը սա՛ է որ, Սիսլեան անուն բժշկական ուսանող մը, սակէ երկու տարի առաջ, Բաբիլի մէջ կ'ամուսնանայ Նիէվրցի քարեկիրթ եւ ուսեալ վարժուհիի մը հետ, ապահովաբար զայն սիրելէ աւելի, հրապուրուելով անոր 60 հազար ֆրանքի չլացուցիչ օժիտէն, զոր Ֆրանսայի աղջիկը կը բերէ հայ տղուն տոքը: Բայց սխոնդանոտ ու վայրագ բնաւորութեան տէր խէթ մէկը ըլլալով այդ պարմանին, իր բուռն նախանձէն ու չտես ամուսնին խելայեղութենէն, չո՛ւտ կը սկսի գժտութեան, իր տարփածուին հետ, անլուր խժդժութիւններու մատնելով խեղճ օտարուհին, մինչեւ զայն դատարարելու ասոնցմէ փակուած սենեակներու մէջ մնալու եւ կանխահաս ծերնդաբերութիւն մը ունենալու, որուն խեղճ չըներ գորովագութ մայրը: Վերջապէս, օր մըն ալ, վայրագ ամուսինը ա՛լ յուսահատած կնոջը երեսէն քաշած իր տառապանքներէն, — միշտ իր նախանձին ու անկենցաղագէտ ամուսնին բնաւորութեան պատճառով, — Նանսիի մէջ դուն ճաշարան մը տարած միջոցին, ատրճանակը քաշելով վերջ կու տայ անոր կեանքին:

* *

Այս ոճիրը մոռցել կու տայ ինծի իրեն զուգորդուող բան մը, սիրոյ այն փորձաւոր կեանքը, զոր կ'ապրին ընդհանրապէս ո եւ է մասնագիտութեան մը ուսանողները, Բարիզի՝ խենէշ, անառակ կնիկներով լեցուն այդ քաղաքին մէջ:

Բոլոր այն տղաքը, որոնք ո եւ է մասնագիտութիւն մը ուսանելու համար եւրոպական ոստանին մէջ կը նեռուին օր մը, այդ օրէն անխուսափելիօրէն կը նեռուին նաեւ սիրային արկածալից կեանքի մը մէջ, որ վերինք երբեմն կը մղէ մինչեւ այս տեսակ վայրենութիւններու: Որովհետեւ այն թաղը, ուր բնակութեան համար կը դիմեն ընդհանրապէս ուսանողները, թաղն է գործաւոր աղջիկներով լեցուն բնակչութեան մը՝ ուր չմոլորիլը քիչ մը երկնային հոգիի տրուած բան է:

Հոն նեռուելով, խեղճ տղոց միտքը, —մեր ընկերային պայմաններուն ու սովորոյթներուն հետեւանքով արդէն սիրոյ ծարաւի, — առջի օրէն, աւելի կը զբաղի թուխ կամ իսպառաւ աղջկան մը պատկերով, քան իրենց դասերով, որոնք հետզհետէ անկարեւոր բաներ կը դառնան ալ: Ու հոս, փողոցը երթ ու դարձի միջոցին, իրենց երեսին խնդացող առաջին աղջիկը, պաշտելի սիրահին կը դառնայ անսորձ ուսանողին:— Թէյի մը համար հանդիպողին տեսակը մտնել ազատող ինծոնէր կը վխտան այդ ոստանին մէջ:

Ու անդամ մը որ անոնք մտերմական յարաբերութիւններով կապուեցան իրարու հետ, ա՛լ մնաց բարով ուսանողութիւն ու գիրքեր: Ուսանողական աշխատութիւնները երեսի վրայ կը մնան, եւ ուսանողին օրերը ուեւէ ջղրիկ աղջկան մը հետ պտոյտներով, զուարճութիւններով, ու երգեցիկ սրճարաններուն պարդեւած հեշտութիւններովը կ'անցնին: Դրամի մեծաքանակ գումարներ պահանջող նամակները կը սկսին տեղալ հասցէին իրենց հայրերուն, որոնք մեծամեծ խնայողութիւններով ու իրենց բերնէն կտրելով միայն կրնան ամսէ ամիս բան մը ղրկել իրենց «մարդ ըլլալիք» տղոց:

Այս կեանքը կը չարունակուի ասանկ, անյաջող քննութիւնները կը յաջորդեն իրարու, մինչեւ որ օր մը ալ խեղճ ուսանողները կը զգան թէ կա՛մ ուսանողական շրջանը լրացեր է գէշ աղէկ, կա՛մ իրենք անկարող դարձեր են ալ ընթացքին չարունակելու: Ալ այն ատեն, կը պաշարուին իրենց անել վիճակին մը-տասանողութիւնովը, բայց յուսահատօրէն կը տեսնեն որ դժուար է ո եւ է դարձ:

Օր մը ալ, ճարահատ, կ'ելլեն կը դառնան իրենց հօրը տունը, հետեւիլն քաշքշելով չատ անգամ երեսնին հնայուելիք, կեղտոտ, չլրեկի կնիկ մը, եւ քանի մը լաճեր, զորս աշխարհ բերել առաջնակարգ փութաջանութիւնը եղած է բըժիշկ(.) վարտապան(.) ճարտարապետ(.) կամ հանքարան(.) ուսանողին:

Որքա՞ն շատ են օրինակները այս կոյր մոլորութիւններուն: Արեւելքցի տեսս տըղան, որ քիչէն կը բռնուի երեսին խընդացող առաջին օտարուհի աղջիկէն, եւ որուն հետ իր կեանքը երբե՛ք չի կրնար խաղաղ երջանկութիւնով մը անցընել, օր մըն ալ յանգելով տխուր վերջաւորութեան մը, Միսլեանի մը խելայեղութեան, մոլորութեան, ու վերջնապէս իր փորձութեան, որուն օրինակները,—հոգ չէ թէ անպատճառ ոճրագործութիւն մը չըլլայ գործին վերջաւորը,— ցանցառ թիւ մը չեն կազմեր դժբաղդաբար:

Ցաւալի չէ՞ ասիկա:

ԵՆՈՎՔ ԱՐՄԷՆ

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԵՆ ԽԱՐԴԱԼՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ՇՈՒՐՋԸ

ՎԻՊԱԿԱՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Շար. անցեալ թիւ. օրուան թիւէն)

Դ

ԲԱՐԻԶ, 26 Մայիս

Կոճակ մը ու իտալական սուտ մը հարիւր միլիոնի փոխարէն... ո՛վ հեղնութիւն: Զէ՛, ասի ոչ ոք կրցած էր խորհիլ. ամէնէն՝ թերահաւատներն իսկ կը յուսային միշտ. քանի մը միլիոն գտնէ պիտի ըլլար հոն, եթէ ոչ ամբողջ հարիւր միլիոնը: Պիտի ըլլային մարդիկ որ առժամանակեայ կերպով իրենց միլիոնները հոն պիտի թափէին ի՛նչորհս տիկին Իւմպէրի մէկ նոր սատանայութեան, պիտի գտնուէր հոն առնուազն քանի մը հարիւր հազար, քանի մը տասը հազար... պարապ պիտի ըլլար դրամարկղը, բոլորովին պարապ, բայց առանց հեղնութեան: Երեւակայեցէք անդամ մը վիճակը անոնց որ միլիոններ տուած էին ու անոնց փոխարէն կոճակ մը կը գտնեն՝ որ առնելի հեղնութեամբ մը իրենց ուշնչացումը կը ներկայացնէր:

Սոյն պարտաւորները, որոնց թիւը եւրսունի կը հասնի, ամէնքն ալ գրեթէ միլիոնատէր սեղանաւորներ են, գրեթէ իրենց աւելցածէն կուտային. մեծաւ մասամբ կը պատկանին այն դասակարգին, որ ապիթ չի կորսնցներ շահասիրել, ինչ միջոցաւ որ ըլլայ՝ ապօրինի թէ օրինաւոր, մէկը որ իրենց դիմելու գժբաղդութիւնը կ'ունենայ: Մէյմէկ վաշխառու ինչո՞ւ չըսենք. վկա՛յ այն սոսկալի տոկոսները՝ որոնցմով պիտի կրկնապատուէր եւ եռապատուէր իրենց դրամագլուխը: Արդարեւ հարիւրին երեսուն, յիսուն, հարիւրին հարիւր, հարիւրին... հազար տոկոսով տուած էին. եթէ անգութ կոչուելէ չվախնայի, պիտի ըսէի թէ գտան ինչ որ կը փնտռէին:

Բայց աւելին կայ. տիկին Իւմպէր խղճահարութիւն չունենար իր ճանկին մէջ ձգել նոյն իսկ խեղճ գործաւորներուն քրտինքին արդիւնքով ձեռք բերած լուսմանները. ահա թէ ինչպէս: Տիկին Իւմպէրի փախուստը երեւան ելլելուն յաջորդ օրը Մաքին մանանիչ կ'ընէր ընկերութիւն մը, որ Ռանք վիաժեր տը Բարի անուն կը կրէ եւ որ հաստատուած է 1893ին: Հիմնադիրներն են Տիկին Իւմպէրի եղբայրը՝ Էմիլ, Ռօմէն եւ Լուի, որոնք իբր գրամագլուխ ցոյց տրուած էին տասը միլիոն ֆրանք: Յաջողած էին նոյն իսկ պաշտօնական անձնաւորութեանց հաստատագրեր ձեռք բերել ու կղերական թերթերու միջոցաւ ռէքլամ ընել: Ու հոն իրենց խնայողութեան լուսմանները բերած էին աչխատաւորներ ու հողագործներ ամենայն վստահութեամբ... Տիկին Իւմպէրի դրամարկղը լեցնելու համար: Արդարեւ երբ դատախազ պաշտօնեաները ներկայացան հոն, երեք եղբայրներն ալ իրենց քրտնքը հետ փախած էին արդէն, եւ հոն ալ տասը միլիոնի փոխարէն՝ հարիւրաւոր զոհերու լայ ու կոծին հանդիպեցան:

* *

Աւելորդ է ըսել թէ անմիջապէս հրաման տրուեցաւ ձերբակալել Տիկին Իւմպէր եւ Ընկ·ը, բայց անոնք բաւական ատեն ունեցած էին Ֆրանսայէն դուրս ելած ըլլալու համար: Տակաւին մինչեւ այսօր գտնուած չեն ու ո՛ եւ է հետք մը չի ներեր ըսել թէ շուտով պիտի գտնուին: Այս մասին ալ ամէն ոք սուտ մը գլորեց: Իբրեւ թէ դրամարկղի բացումի օրէն երկու օր առաջ՝ չորեքշաբթի իրիկուն ամբողջ Իւմպէր ընտանիքը Օբէրայի ներկայացման գացած էին, ուրկէ ելլելէ ետքը հետքերնին կորնցուցեր են: Բսին թէ Սպանիա անցեր են, ուրիշներ թէ Ամերիկա· վերջերս իբրեւ թէ Լիվերբուլ պանդոկի մը մէջ Ֆրանսացի երկու ճամբորդներ ճանչցած էին զանոնք, ու անմիջապէս հեռագրած ոստիկանութեան. բայց հոն ալ ամէն խուզարկութիւն ի դերեւ ելաւ: Բաղդներ ալ եղան թէ Ֆրանսայէ դուրս եղած չեն. ու վերջապէս կարդ մը թերթեր ալ չվարանեցան ըսել թէ կառավարութիւնը ինք փախցուցեր է զանոնք, թէ անիկա չատ լաւ գիտէ ո՛ր ըլլալնին, բայց չուզեր ձերբակալել, գնալով որ չատ մը բարձրատեղեան անձնաւորութիւններ մեղադրեալ եղած են Տիկին Իւմպէրի:

Բայց անոնց փոխարէն ձերբակալուեցան անմիջապէս անոնք որ ուղղակի առնչութիւն ունեցած են Տիկին Իւմպէրի գործառնութեանց հետ ու գիտնալով թէ անդիտակից (ապագան պիտի ըսէ մեզի) դիւրացուցած են իրենց պաշտօնական դիրքով՝ միլիոնատէրու չարթնումը: Արդէն առաջին օրը իսկ, այն պահուն երբ դրամարկղը իր տեղէն պարպուելուն կը ներկայացուի կողմէ կարգուած քննիչներու առջեւ, անմիջապէս հոն ներկայ եղող Պ. Բառմանթիէ ձերբակալուեցաւ ու բանտարկուեցաւ. ու յաջորդ օրը ուրիշ երկու անձեր՝ Պ. Տիւմոռ ու Պ. Լանկլուա նոյնպէս ձերբակալուեցան. ու վերջին պահուն կ'իմանամ թէ չորրորդմըն ալ կ'ընկերանայ անոնց զոր Լիլ քաղաքին մէջ ձերբակալած են այս օրերս, այն է Պ. Տըլաշբոի: Ո՞վ են սոնք. Պ. Բառմանթիէ, Բրավիֆորներու փաստաբան է, անոնց փոխանորդը ու չօշափելի ներկայացուցիչը, վասն զի՝ ինչպէս որ գալ յօդուածիս մէջ պիտի տեսնենք, Բրավիֆորները եղած են միշտ աներեւոյթ ու անչօշափելի եւ կամ աւելի ճիշտ չատ քիչ մակերեսացումներ արժանացած են տեսնել զանոնք: Պ. Տիւմոռ նոտար մըն է որ բաւական մեծ դեր մը խաղացած է միշտ վկայականներով հաստատելով միլիոններու գոյութիւնը: Պ. Լանկլուա միջնորդ մը եղած է որ չատ յաջողութիւնով կրցած է ձեռք ձգել միլիոններ ցնծացող ապուշներ, ամէն անգամ որ Տիկին Իւմպէր անոնց պէտքը զգացած է: Վերջինը՝ Պ. Տըլաշբոի ալ անանկ տեսակ մը ըլլալու է, սակաւին տեղեկութիւններ չունինք անոր մասին:

Բնականաբար մինչեւ այսօր վերոյիշեալ անձնաւորութիւնները ամէնքն ալ կը բողոքին իրենց ձերբակալութեան դէմ ու իրենց գլխունքը իրար մէյ մէկ անմեղ գառնուկներ կը ներկայացնեն եւ կը յայտարարեն թէ զոհեր եղած են Մեծ Խարդախութիւն:

Մինչեւ հիմա Ջանացի Արեւելքի ընթերցողներուն պատմել եղելութիւնները այնպէս ինչպէս որ իրարու յաջորդեցին, դործի սկիզբէն մինչեւ այսօր: Արդ՝ կ'արժէ որ խնդիրին քիչ մը աւելի խորերը թափանցելով վերահասու ըլլանք բուն իսկ խարդախութեան ու զայն գլուխ հանող մեքենայութեանց: Եւ այս առթիւ պիտի աչխատինք ուրիշ յդուածով մը հետեւեալ հարցումներուն պատասխանել ու ըսել ինչ որ գիտենք այս մասին. Ա. գոյութիւն ունեցած է երբեք Բրավիֆորա մը եւ ո՞վ է եղեր: Բ. միլիոնները երբեք տեսուած են դրամարկղին մէջ: Գ. ինչ միջոցներով տիկին Իւմպէր յաջողած է քսան տարիներէ ի վեր միլիոններ շորթել:

Ե. ԱՐՇԱՒՈՒՆԻ

Տղայ մը պնակադարանի մը վրայ ելլելով, որպէս զի անուշեղէններէն ճաշակէ, վար կ'իյնայ: Հայրը, մայրը եւ սպասուհին հանած աղմուկին կը վազեն: Տղան գետինը ինկած կուլայ: Մայրը կը վերցնէ զայն եւ կը շոյէ: Յետոյ երբ մնակ կը մնայ անոր հետ.

—Մէկ տեղդ ցաւցուցիր, տղա:

—Բնաւ, մայրիկ,

—Ուրեմն ինչո՞ւ կուլաս:

—Որպէս զի հայրիկը չծեծէ զիս:

Ա՛Տ ԷՐ ՊԱԿԱՍ

Ասկէ առաջ, Ուսումնական Խորհուրդին ուղղուած պաշտօնագրի մը մէջ դիտել տրուած էր «Յունարէն լեզուին ուսման մեր լեզուին հինին ու նորին եւ մեր կրթութեան ու կենցաղին համար անհրաժեշտ տարր մը ըլլալը» եւ այս մասին ուշադրութիւնը հրաւիրուած էր յիշեալ խորհուրդին, որ իր կարգին խորհրդակցութիւններ կատարեր ու իր բոլոր մեծամասնութեան նկատառութիւնովը՝ ընդուներ է յունարէնի դասը մեր վարժարաններուն մէջ հաստատելու տեղւոյնը:

Ճիշդ ա՛ս է պակաս, անսակ չէ:

Հայ ուսանողը, այլուս սորված իր մայրենի լեզուն, թուրքերէնը, ֆրանսերէնը, գերմաներէնը կամ անգլիերէնը—լեզուներու դասակարգին մէջ միայն հիմա ալ պիտի եկէ յունարէն սորվի... որովհետեւ այդ լեզուն, մեր հին ու նոր լեզուի ուսուցումին անհրաժեշտ մէկ տարրը եւ մեր «կրթութեան ու կենցաղին» գլխաւոր մէկ շտաւիղը կը կազմէ եղեր...

Ծիծաղելի է ասիկա:

Զեմ գիտեր, այդ վարչութիւնը, որ կրթական գործին վրայ հսկելու պաշտօն ունի, բնաւ չէ՞ լսած, ակամէ չէ՞ տեսած, իր շուրջը, իրենց վարժարաններուն շուրջը ըլլացող այն ամէն տրտունջներուն, որոնք ալ կարծես սովորական դարձած են մեզի համար, եւ այն ամէն բողոքներուն դէմ, որոնք դպրոցական դասերու թիւին նուազումը կը պահանջեն, ելեր հատ մըն ալ աւելցնել կը մտածեն:

Մեղք բան է ասիկա: Ինչ որ ալ եղած ըլլան այդ յայտնութեան ծնող պատճառները, մեզի այդ չէ որ պիտի չահագրգռէր, բայց կարկառելու համար թէ ո՛րքան հիմ ունի այդ առաջարկը, քննենք հակիրճօրէն խնդիրը՝ իր պէտքով եւ առաջարկը՝ իր պատճառներով:

* *

Պէ՞տք մըն է արդեօք յունարէնը մեր վարժարաններու մէջ, կամ կրնա՞յ ըլլալ:

Այս հարցումին ես բացարձակապէս ո՛չ կը պատասխանեմ, որովհետեւ այն չըբջանակին մէջ ուր տեղադրած է ապրիլ մեր երիտասարդութիւնը, վարժարանէն ետքը, առեւտրական հրապարակն է եւ հոն չատ քիչ—գրեթէ ոչինչ ըսուելու չափ—համեմատութիւնով պէտք պիտի ըլլար այն լեզուն՝ որուն համար տարիներ եւ կեանք մաշեցուցած պիտի ըլլար գրժբաղդ ուսանողը:

Եւ արդէն հրապարակի վրայ կարեւորութեան կարգով ֆրանսերէնէն, սենկլիերենէն ու գերմաներենէն դատ, իտալերէնն էր որ պէտք պիտի կրնար ըլլալ՝ իտալական վաճառականութեան այս վերջի տարիներս առած հսկայ քայլին եւ մեր երկրին ներքին վաճառականութեան հետ իր տակաւ մեծցող յարաբերութիւններուն պատճառով: Ասոր դէմ ցոյց տրուի գուցէ ներքին վաճառականութեան մէջ Յոյներուն կազմած բազմաթիւութիւնը. սակայն ո՞վ բան թէ ամէն մէկ, նոյն իսկ զգացուած պէտք, հա՛րկ է մեր վարժարաններուն մէջ լսուայ:

Մենք եղանք այդ ամէնքը հոգացող:

Գալով պաշտօնագիրին առարկութիւններուն, մեզի քիչ մը չատ մութ երեւցաւ իր բաժնները:

Յունարէն պիտի սորվեցնենք մեր բողոյ՝ անոր համար որ, մեր հին ու նոր լեզուին ուսման օգտակար կրնայ ըլլալ եղեր...:

Ի՞նչ, արդեօք մեր դպրոցականները ամէնքն ալ բանասէր, լեզուաբան պիտի ըլլան. թո՛ղ չիսկէ չիսակ նամակ մը գրել տալ սորվեցնեն եւ հարը այն երկրորդական, անպէտ տարրերը, որոնք մասնաւոր չրջանակ մը միայն կրնան շահագրգռել:

Եւ ասկէց զատ ինչո՞ւ միայն յունարէն, եկեղեցւոյն ընդհանուր բարոյական ազդեցութիւնն ու կարեւորութիւնը միշտ աւելի բարձր կը մնայ յաչս միւս կրօնական յարանուանութեանց, ինչ որ ո՛չ նուազ գեղեցիկ բան մըն է անշուշտ: Մինչդեռ վարդապետ մը, ինչ ալ ըլլայ իր զարգացման եւ կամ արժանաւորութեան աստիճանը, չպիտի կրնայ երբեք այդ տեսակ արդիւնքի մը յանգիլ: Աստիճանի բարձրացումը այնչա՛փ մեծ դեր մը կը խաղայ եկեղեցական իրերու մէջ, որ յաճախ ուժէտ, ապիկար, ծոյլ եպիսկոպոս Առաջնորդ մը՝ կարող, գործունեայ ու խելացի վարդապետ Առաջնորդէ մը աւելի լաւ գործ կրնայ տեսնել:

Այս պայմաններուն մէջ, աւելորդ է ըսել թէ ամէն անգամ որ առաջնորդական պաշտօնի մը կոչուող եկեղեցականը եպիսկոպոս մը ըլլայ, եւ կամ ամէն անգամ որ առաջնորդական պաշտօնի մը գլուխը գրտնուող եկեղեցական մը եպիսկոպոս ձեռնադրուի, մամուլը ուրախութեամբ պիտի արձանագրէ իրողութիւնը, ճիշդ ինչպէս որ արձանագրեց արդէն սա վերջին քանի մը տարիներու ձեռնադրութիւնները:

* *

Խնդիրը հոն է սակայն որ մինչդեռ դաւառային այլեւայլ առաջնորդութիւններ եպիսկոպոսով մը կ'օժտուին, անդին ուրիշ առաջնորդութիւններ թափուր կը մնան ամիսներով, երբեմն նոյն իսկ տարուան մը մօտ: Եպիսկոպոս Առաջնորդը եթէ երբեք թեմին համար կրնայ իր մէկէ աւելի օգուտները ունենալ, թափուր առաջնորդարան մըն ալ կրնայ իր առանձին վնասները ունենալ թեմի մը եկեղեցւոյն, դպրոցին համար: Այսօր, Բզնի, Բաղէշի եւ Խարբերդի պէս կարեւոր Վիճակներ ի զուր Առաջնորդ մը կ'ակնկալեն, ի զուր Մանչէսթրի Հայերը հովիւ մը կը փնտռեն: Թեմական գործերը այդ համայնքներուն մէջ, եթէ ո՛չ երեսի վրայ մնացած, գոնէ բաւական անանձանձելի հանգամանք մը ստացած են, եւ այդպէս ալ պիտի մնան, որչափ ատեն որ իրենց արժանաւոր Առաջնորդ մը չունենան:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ԼՈՔԻ ԷՆՕ (10)

ԴԱՏԱՐԿԱՊՈՐՏԸ

Գ.

Պ. տը Թրէաննա ահռելաւանութեամբ քսակը նետեց Թիպիւրսն, որ չբռնեց զայն: Դատարկապորտը չանթահար նայուածք մը նետեց մարքիզին վրայ: Ցետոյ պաղարիւն չեչտով մը ըսաւ.

—Պարո՛ն մարքիզը պէտք է գիտնայ թէ կան ծառայութիւններ որոնք չեն կըրնար վարձատրուիլ:

Սակայն Թիպիւրս գետնէն առաւ քըսակը, բացաւ զայն եւ քիչ մը դրամ առնելով բաշխեց հոն գտնուող գիւղացիներուն: Ցետոյ, քսակը յանձնեց մարքիզին, ըսելով.

—Պարո՛ն, առէ՛ք քսակը, եւ հաւատացէք որ իմ վարձատրութիւնս կը գտնեմ այն դիպուածին մէջ, որուն չնորհիւ պատիւ ունեցայ օգնութեան հասնելու Տիկին տը Թրէաննայի:

—Այս տեսակ մարդիկն ալ անտանելի գռեհկութիւն մը ունին, մրմնջեց օրիորդ Էլիզապէթ անարդական ձեւով մը: Ահա անչահ մարդ մը որ ազնուականի հովեր կ'առնէ, իբրեւ որ արգահատելի է: Այս դարաշրջանին արտադրութիւններէն մէկն ալ ահա այս մարդը:

Այն վայելուչ երիտասարդը, որուն կ'ուզէր իր խօսքը պատուել աղջիկը, կը չարունակէր ուշադրութեամբ քննել Թիպիւրսը: Պատասխան չտուաւ ան:

—Շա՛տ լաւ, շա՛տ լաւ, բացագանչեց մարքիզը ծաղրական չեչտով մը, բայց սրտանց հաւանութիւն տալով: Պարո՛ն, կը չնորհաւորեմ ձեզ եւ կրկնապէս կը գովեմ:

—Պատիւ ունիմ ողջունելու ձեզ, ըսաւ Թիպիւրս չորրութեամբ:

Ու տիկին տը Թրէաննայի մատնալով խոնարհութիւն մը ըրաւ անոր առջեւ: Սրագրօրէն եւ դառնալու վրայ էր, երբ մարքիզուհին կեցուց զայն, ըսելով.

—Պարո՛ն, գէթ իբր հաւատիք իմ երախտագիտութեան, ընդունեցէք սա ա՛լ յուսահատած կնոջը երեսէն քաշած իր տառապանքներէն, — միշտ իր նախանձին ու անկենցաղագէտ ամուսնին բնաւորութեան պատճառով, — Նանսիի մէջ դուն ճաշարան մը տարած միջոցին, ատրճանակը քաշելով վերջ կու տայ անոր կեանքին:

* *

Այս ոճիրը մոռցել կու տայ ինծի իրեն զուգորդուող բան մը, սիրոյ այն փորձաւոր կեանքը, զոր կ'ապրին ընդհանրապէս ո եւ է մասնագիտութեան մը ուսանողները, Բարիզի՝ խենէշ, անառակ կնիկներով լեցուն այդ քաղաքին մէջ:

Բոլոր այն տղաքը, որոնք ո եւ է մասնագիտութիւն մը ուսանելու համար եւրոպական ոստանին մէջ կը նեռուին օր մը, այդ օրէն անխուսափելիօրէն կը նեռուին նաեւ սիրային արկածալից կեանքի մը մէջ, որ վերինք երբեմն կը մղէ մինչեւ այս տեսակ վայրենութիւններու: Որովհետեւ այն թաղը, ուր բնակութեան համար կը դիմեն ընդհանրապէս ուսանողները, թաղն է գործաւոր աղջիկներով լեցուն բնակչութեան մը՝ ուր չմոլորիլը քիչ մը երկնային հոգիի տրուած բան է:

Հոն նեռուելով, խեղճ տղոց միտքը, —մեր ընկերային պայմաններուն ու սովորոյթներուն հետեւանքով արդէն սիրոյ ծարաւի,— առջի օրէն, աւելի կը զբաղի թուխ կամ իսպառաւ աղջկան մը պատկերով, քան իրենց դասերով, որոնք հետզհետէ անկարեւոր բաներ կը դառնան ալ: Ու հոս, փողոցը երթ ու դարձի միջոցին, իրենց երեսին խնդացող առաջին աղջիկը, պաշտելի սիրահին կը դառնայ անսորձ ուսանողին:— Թէյի մը համար հանդիպողին տեսակը մտնել ազատող ինծոնէր կը վխտան այդ ոստանին մէջ:

Ու անդամ մը որ անոնք մտերմական յարաբերութիւններով կապուեցան իրարու հետ, ա՛լ մնաց բարով ուսանողութիւն ու գիրքեր: Ուսանողական աշխատութիւնները երեսի վ

բէնը եւ ոչ հնգեւրոպական նախագէղուն իր արդի բոլոր ճիւղերովը՝ որուն մէկ մասն են արդէն յատարէնը եւ հայերէնը...։

Իսկ բոլորովին անսասդ մնաց մեղի անոր՝ «կրթութեան եւ կենցաղ»ին անհրաժեշտ մէկ տարրը կազմելու խնդիրը։ Արդեօ՞ք։

* * *

Ցունարէն լեզուին մեր վարժարաններուն մէջ այնքան աւելորդ բան մը ըլլալուն համոզումը Ուսումնական Խորհուրդին կրնա՞նք ներարկել արդեօք, որ իր բոլոր «խորհրդածութիւնով» չէ կրցեր մերժել զայն։

Աղէկ ըրին թէ գէշ։ ատ չենք դիտեր, սակայն սա ըսենք որ, եթէ մեր վարժարաններուն մէջ ծրագիր աւելցնելու, տասերկու ճիւղեր բարդելու հարկ ըլլայ, վաղը ամբողջ թերթերը կրնան կանոնագիրներով լեցուիլ, քանի որ սակէգ դիւրին, հեշտ բան չի կրնար ըլլալ։ բայց քիչ մըն ալ մտածելու է թէ անոնք որ պիտի ենթարկուին այդ ամէնքին, անոնք ալ կեանք են, միտք են. անոնք ալ զբաւանք, կազդուրում եւ վերանորոգում կ'ուզեն։

Անոնք ալ մարդ, անոնք ալ մեղք են։

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Թագադրութեան հանդէսներուն առթիւ առաջին անգամ Անգլիա ժամանող հիւրն է Լըվանիքա սուլթանի թագաւորը, վերջապէս Պարսկներուն, որոնք կարեւոր ցեղ մըն են եւ կը բնակին վերին Զամպէզի (հարաւային արեւելեան Ափրիկէ) արեւելեան կողմը։ Այդ հիւրը որ չաբաթ օրը ժամանեց, կ'ըսէ թէ տաժանելի ուղեւորութիւն մը կատարեր է, վասն զի շատ նեղուեր է ծովախտէն։ Լըվանիքա թէեւ քրիստոնեայ է, սակայն այնքան յարգող չէ էական կանոններուն, մանաւանդ ամուսնութեան մասին։

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովը, այսօր, վերսկսաւ իր նիստերուն, Հոգեդալքոսեան տօնի արձակուրդէն ետքը։ Կրթական նախարարութեան եկամտոյցին վրայ վիճաբանութիւններ կատարուեցան։ Առեւտրական նախարար Պ. Կէրպատ Պալֆուր, հարցումի մը պատասխանելով, յայտարարեց թէ բրիտանական նաւահանգիստներու վերաբերեալ անգլիական շրջաւերու արձանագրուած տարողութիւնը, որ 1891ին 5,307,204 թոնս էր, 1901ի վերջերը բարձրացաւ 7,617,793 թոնոյի՝ այսինքն 10 տարուան մէջ հարիւրին 43½ համեմատութեամբ։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարար Պ. Տուկլաս, իրլանդացի երեսփոխանի մը հարցումին իրաւ պատասխան, յայտարարեց թէ կարելի չէ գնդամուղ մը հաստատել Խորհրդարանի շէնքին՝ Ուէսթմինսթրի պալատան մէջ, եւ թէ այդ շէնքը արդէն ճշմարիտ քլիպի մը բոլոր առաւելութիւնները կ'ընծայէ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Նոր Երեսփ. Ժողովը. — Առաջին նիստը. — Կուսակցութիւնները. — Ասենապետի ընտրութիւնը. — Նախարարութիւնը։

Բարիզ, 26 մայիս. — Ֆրանսայի Նոր Երեսփ. Ժողովը, յառաջիկայ կիրակի, 1 յունիս, իր առաջին նիստը պիտի գումարէ։ Այդ նպատակով հրաւիրագիր ուղղուած է բոլոր նորընտիր երեսփոխաններուն՝ 589 հոգի։ Հիմակուհիմա նոր ու վերընտրուած երեսփոխանները Բարիզ կը ժամանեն՝ կացութեան տեղեկանալու։ Խորհրդարանական հին խումբերէն շատերը, այս չաբթու գումարում մը պիտի ունենան, քաղաքական կացութեան եւ ատենապետի ընտրութեան խնդրին վրայ խորհրդակցելու։ Ինչպէս յայտնի է, Երեսփ. Ժողովին առաջին գործը պիտի ըլլայ առաջնայնայ ատենապետ մը ընտրել որ աշխատութիւնները պիտի վարէ մինչեւ որ Ժողովը իր վերջնական կազմակերպութիւնը գտնէ՝ այսինքն նորընտիր երեսփոխաններուն ընտրութիւնը վաւերացուցուի։ Խորհրդարանական չրջանակներու մէջ մեծ կարեւորութիւն կը տան ատենապետին ընտրութեանը, վասն զի երկու ընտրելիներէ Պ. Բոլ Տէշանէլ եւ Պ. Լէոն Պուրժուայէն մէկը պիտի ընտրուի։ կ'ըսուի թէ Պ. Լէոն Պուրժուայի ընտրութիւնը կարելի է ապահով նկատել, որովհետեւ Պ. Հանրի Ռոշֆոն մերժեց այդ առթիւ իրեն եղած առաջարկութիւնները։

—Պ. Վալտէք-Ռուսոյի յաջողդիլիք նախարարութեան բանակցութիւնները դժուարութեանց կը հանդիպին։ Ինչպէս ծանուցուցաք, Պ. Լէոն Պուրժուայի նախագահութեամբ դաշինք մը կազմելու ծրագիրը մէկ կողմ թողուցաք, վասն զի Պ. Լէոն Պուրժուա իր վատառողջութեան համար եւ ընտանեկան պատճառներով մերժեց, սակայն ըսողներ կան թէ Երեսփոխանական ժողովին ատենապետութիւնը աւելի նախանձելի կը համարի նախաբարապետութենէն։ Նոր զրոյցի մը նայելով՝ Պ. Պ. Տէլքասէ ու Պարթու (ներքին գործոց նախարար Պ. Մէլինի նախարարապետութեան օրով) պիտի կազմեն նոր դաշինքը որ նախորդին չափ այնքան արմատական հանգամանք մը պիտի չունենայ։ Պ. Պ. Թրէսինէի ու Սարիէնի մասին ալ լուրեր կան։

«Գալոյ հարաւային Ափրիկէի կացութեան, հարցումի պիտի չենեմ նախարարաթան կուսակցութեան պետին, վասն զի դիտեմ որ եթէ հաղորդելիք տեղեկութիւններ ունենար, անմիջապէս պիտի հաղորդէր ժողովին։»

Պ. Պալֆուր «չա՛տ լաւ» ըսաւ։ Ազատական կուսակցութիւնն Պ. Տաղվիլ հարցուց թէ Պ. Պալֆուր ի՞նչ կրնայ տեղեկութիւններ հաղորդել։ Պ. Պալֆուր պատասխանեց թէ տակաւին չի կրնար գուշակել թէ այդ վարկեանը ի՞նչ պիտի ըլլայ։

Պիւսէլ.—Պոէր չրջանակներուն մէջ կը ծանուցուի թէ, Լանսանէն առնուած լուրերու նայելով, Վէրէնիկիների մէջ գումարուող պոէր պատուիրակները առաջարկեր են որ վերջնական համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար պիտի է նախնակս կարծիքը առնել Եւրոպա գաղուող Պոէրներուն։ Անգլիոյ կառավարութիւնը ուրբաթ օրը, մերժեր է այդ առաջարկութիւնը։

ՈՎԿԻԱՆՈՍԻ ՍԻՆՏԻՐԱՆ

Հանպուրկ-Ամերիկա Ընկերութիւնը. — Բաժնեհատերուն ուղղուած շրջաբերական մը։

Պերլին, 26 մայիս.— Հանպուրկ-Ամերիկա չոգենաւային Ընկերութեան վարչական Խորհուրդը հետեւեալ չրջաբերականը ուղղած է իր բաժնեէրերուն.— «Մէկ տարի առաջ, չահակից խմբակներու գումարում մը, որուն գլուխը կը գտնուէին Ժ. Բ. Մորկան եւ Ընկ.ը, տեղի ունեցաւ Նիւ-Եորքի մէջ, սէնտիքա մը կազմելու համար հիւսիսային Ատլանտեան մէջ նաւարկող չոգենաւային բոլոր մեծ Ընկերութիւններէն։ Անդլիական մեր մերիկեան կարեւոր Ընկերութիւններ յայտարարած ըլլալով թէ իրենք տրամադիր էին միանալ այդ սէնտիքային, ստիպուեցանք բացառիկ բնոյթ ունեցող եղելութեան մը հանդէպ այնպիսի դիրք մը բռնել, որ կրնար յեղաշրջում մը առաջ բերել արդի կացութեան մէջ։ Մէկ կողմէ չուզելով անտեսել գանուիլ այդպիսի կարգադրութեան մը պատճառելիք վտանգին նկատմամբ, մեւ կողմէ մրցակցութիւնէն առաջ եկած դժուարութեանց պատճառաւ, ստիպուեցանք ձուլման մը առաւելութիւնները խոստովանիլ, ծրագիր մը, որ ի զուր փորձուեցաւ գործադրել քանի մը տարիէ ի վեր։ Ինդիրը այնպիսի առաջարկներու վրայ չէր, որոնք կարենային վնասել նոյն իսկ անուղղակի կերպով, մեր ընկերութեան աղգայնականութեան կամ անկախութեան։ Երկարատեւ բանակցութեանց չնորհիւ համաձայնութիւն մը գոյացաւ սէնտիքային եւ մեր Ընկերութեան միջեւ, ինչպէս նաեւ Նորտ Տոյչէր Լոյդի հետ, համաձայնութիւն մը, որ պատչաճ է մեր ծրագիրներուն եւ հայեցակէտերուն։ Այդ համաձայնութեան պայմաններուն համեմատ, սէնտիքան, ուղղակի կամ անուղղակի կերպով տեր չպիտի դառնայ գերմանական ընկերութեանց բաժնեթուղթերուն. գերման ընկերութիւններն ալ իրենց կողմէ, տեր չպիտի ըլլան սէնտիքային բաժնեթուղթերուն։ Երկու գերման ընկերութիւնները կը խոստանան սէնտիքային վճարել իրենց չահաբաժիններէն 100ին 25ը եւ սէնտիքան գերման ընկերութեանց պիտի տայ 100ին 6 տոկոս, իրենց դրամագլուխներու մէկ քառորդին վրայ։ Անգլիոյ եւ Մ. Նահանգաց միջեւ երթեւեկող չոգենաւային ընկերութեանց մասին՝ սէնտիքան տա յանձնառութիւնը պիտի գործադրէ. թոյլ չպիտի որ ամէն չաբթու երկու հատէն աւելի չոգենաւ երթեւեկէ որ եւ է ֆրանսական նաւահանգիստ, թէ՛ երթին եւ թէ՛ դարձին։ Փոխադարձաբար, գերման ընկերութիւններն ալ յանձն կ'առնեն, ինչպէս անցեալին մէջ, պետական նաւահանգիստները չդրկել այն նաւերը, որոնք հիւսիսային Ամերիկայի մէջ կ'երթեւեկեն։ Նաեւ այս ընկերութիւնները յանձն կ'առնեն հիւսիսային Ամերիկայի մէջ երթեւեկող իրենց չոգենաւերը, մէկ տարուան մէջ, եօթանասունհինգ անգամէն աւելի չդրկել անգլիական նաւահանգիստները, թէ՛ երթին եւ թէ դարձին, այսինքն տարին հարիւր յիսուն անգամ։ Այն պարագային, երբ գերմանական ընկերութիւնները իրենց երթեւեկութեանց թիւը աւելցնեն ֆրանսական նաւահանգիստներուն մէջ, ինչ որ բաղդաւոր պատ են ընելու, սէնտիքան ալ իրաւունք պիտի ունենայ իր չոգենաւերու մեկնումներուն թիւը աւելցնել։

ԻՍՊԱՆԻՈ-ԲՐԱԶԻԼԵՑԻ ԴՈՐԾԸ

Հարցապնդում Սենատին մէջ.— Նոր կողոպտում մը.— Զանազան տեղեկութիւններ.— Փախստականները։

Բարիզ, 26 մայիս.— Ծերակուտական Պ. Լը Բէլվօ ու ԼՕնէ ծանոյց թէ Ծերակոյտին նիստը երբ բացուի, հարցապնդում մը պիտի ընէ Իսմէտ-Բրատիքոյի գործին վրայ։ Ծերակոյտ ամենը կարուստ հարցում մը պիտի ընէ եղեր նախարարութեան՝ առաջնակարգ իրաւագէտ անձնաւորութեան մը մասին՝ որ գերակշիռ դեր մը խաղացած է այդ գործին մէջ։

—Բարիզեան լրագրի մը գրածին նայելով, քանի մը օր առաջ, դիշեր առեւն գողերը մեր եկ Կրանտ Արմէ փողոցին մէջ տիկին Իսմէտի ունեցած բնակարանը, ուր խորտակեր են այն կնիքները, որոնք դատական պաշտօնեաներու կողմէ դրոշմած էին Ռոմէն Տորինեանքի աչառաջոցին վրայ։ Տան միւս կողմերը չեն այցելեր գողերը, որոնք բան մըն ալ չեն գտեր աչառաջոցին մէջ, որ բոլորովին ապրայ էր։

—Պ. Բարմանթիէի հարցաքննութիւնը յետաձգուեցաւ չաբաթ օրուան, սա միջադէպին պատճառաւ. Հալբի նօտարը, Պ. Բարմանթիէ մերժեց բանտի կառքին մէջ նստիլ։ Երկար բանակցութիւններէ յետոյ, վարձու կառք մը նստաւ։

—Վիլլ-Օլի զղեակին վրայ գրուած հինգքները վերցուեցան։ Շէնքին մէջ գրուած կարասիներուն եւ արուեստի առարկաներուն մէկ ցուցակը պատրաստուեցաւ։ Հոն գտնուած նկարները ս եւ է արժէք չունին։

—Մինչեւ հիմա, մէկ մասը միայն կարդալ կարելի եղաւ այն թղթակցութեան, որ Պ. Բարմանթիէի գրասենեակէն գտնուեցաւ։ Կը հաշուուի թէ քանի մը ամիսներ պէտք են եօթը-ութը հազար նամակ կարդալու, որոնք գրուած են թէ՛ Բրատֆորտի եւ թէ Պ. Բարմանթիէի կողմէ։

—Սուրդուած է թէ Բարիզի կեդրոնական նամակատունը ներկայացող եւ Բրատֆորտ եղբարց սկզբնատաւորով հաստ նամակները առնող անձն է Պ. Ռոմէն Տորինեանք։ Նամակատան պաշտօնեաները ճանչցեր են զայն, անոր լուսանկարին վրայէն։

—Պ. Ժաքին իր յայտարարութեան մէջ ըսեր է թէ միշտ հաւատացած է Բրատֆորտցիներու ժառանգութեան գոյութեան, դատական նախկին նախարարին տուած տեղեկութեանց համաձայն, որուն նկատմամբ մեծ ակնածութիւն ունէր։ Պ. Ժաքին նոյն իսկ աւելցուցեր է թէ վերջերս առաջարկած էր Օրիորդ Մաթի Տորինեանքի հետ ամուսնանալ։

—Փոխանակումները դադարելու համար մինչեւ հիմա եղած հեռագրութիւնները որ եւ է արդիւնք չունեցան։ Բաւական թէ Իսմէտ ընտանիքը Ռէմիրմոնի մէջ տեսնուեր է, բայց յետոյ հասկացուցած թէ այդ անձերը զբօսաշրջիկներ էին։ Կը կարծուի թէ բախտախնդիր ընտանիքը՝ օգուտ քաղելով Սպանիոյ թագաւորին գահակալութեան առթիւ արուած հանդէսներէն, սահմանագիծը անցեր է զբօսական կառնստուով։ Հիմա Սպանիոյ կողմերը ուղղուած են հեռագրութիւնները։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Ֆրանսական եւ ռուսական նաւագներուն տեսակցութիւնը.— Տիեզերական լեզուն.— Պերճաչոս մնջասակ մը։

Բարիզ, 26 մայիս.— Բեզերսպուրգի հանդէսներուն ատեն «Ֆրանսական Շաբաթը» ինչպէս կ'ըսեն Ռուսիոյ մէջ— ֆրանսական ու ռուսական նաւագներուն տեսակցութիւնը չատ պիրալիր եղաւ։ Ինդիր է դիտնալ թէ լեզուի տարբերութիւնը արգելք մը չեղա՞ւ անոնց խօսակցութիւններուն։ Բնաւ, վասն զի ականատես վկայ մը ասպէս կը պատմէ Ռուսերու եւ Ֆրանսացիներու տեսակցութիւնը։ Ռուս նաւագ մը կը մօտենայ Ֆրանսայի նաւագի մը զոր կ'ողջունուրէ. յետոյ թեւին վրայ ցոյց կուտայ կարմիր նշան մը, թեւը ուժգին վեր կը հանէ եւ «ար՛ա՛մ» կը պոռայ։ Ֆրանսացին կը ժպտի, վասն զի կը հասկնայ թէ իր դէմը գտնուողը թնդանօթագիր է. ուստի գլխովը նշան կ'ընէ, եւ ըսել ուզելու համար որ ինք ալ թնդանօթագիր է, թնդանօթ պարզելու շարժում մը կը ձեւացնէ։ Ռուսը կը հասկնայ ու կը խնդայ եւ իր մէկ ընկերը կը հրաւիրէ, ըսելով որ Ֆրանսացին իրենց պէս թնդանօթագիր է։ Երբ նոր ընկերը կը մօտենայ, Ֆրանսացին ոտքի կ'ելլէ, վասն զի կը տեսնէ թէ Ռուսը ասպիտանով բարձր է իրմէ։ Առաջուան ռուս նաւագը կ'ըսէ իր ընկերոջ թէ Ֆրանսացին օ՛րքան լաւ ճանչցած էր զինքը։ Ֆրանսացին տեսնելով թէ իր խօսակիցը չքաղաքակիր է, պատառը կը հարցնէ։ Ռուսը աչքին մէկը կը դոցէ, դէմքը կը ծռմռէ, մէկ ձեռքը ծոծրակին կը տանի ու մէնը մինչեւ մէնքը։ Ֆրանսացին անմիջապէս կը հասկնայ թէ Զինու դէպքերուն համար է. ցոյց կուտայ իր կուրծքը՝ ուրկէ բնաւ չքաղաքակիր կախուած չէր, ինչպէս նաեւ ուրիշ ընկերի մը որ չքաղաքակիր ունէր։ Ռուսը ձեւերով կը հասկնայ թէ տակաւին երիտասարդ է եւ թէ հարեւանցի կարգը իրեն ալ պիտի դայ օր մը։

ՄԱՐԹԻՆԻԻԻ ԱՂԷՏԸ

Նպաստներու բաշխումը.— Մ. Նահանգները.— Գիտունները կարծիք.— Բէլէ լեռան հրաբուխը.— Ամերիկացի գիտունները յուսեհետուքիւնը.—Դաղբուր։

Ֆոռ-տը-Ֆրանս, 26 մայիս.— Ֆոնեպպել նաւը հոս հասաւ։ Ամերիկեան նիրատաի յանձնաժողովին ներկայացուցիչը չնորհաւորեց Մարթինիի փոխ-կառավարիչը՝ պարարները խիստ կանոնաւորութեամբ բաշխելուն համար։ Շատերը Ֆոռ-ա-Ֆրանսէն հեռացան եւ ուրիշ դէպի հարաւ դացին, վասն զի համոզուած են որ Ֆոռ-ա-Ֆրանս ալ ազէտի մը պիտի ենթարկուի։ Դարձերը դադրած են։ Պաշարներու ժամանումը արդէն կ'ըլլայ վանաձակութեան։ Աէրման ծովակալը եւ Ֆրանսայի պատուիրակները ու բնակիչները երախտագիտութիւն կը յայտնեն Ամերիկացիներուն կողմէ ղրկուած նպաստներուն համար։ Աէրման ծովակալը, Ֆոռ-ա-Ֆրանսի ամերիկեան հիւպատոսին այցելութիւն տալով, ըսաւ թէ Ֆրանսա ո՛րքան կը դգածուի Մ. Նահանգաց կողմէ եղած նպաստներուն համար։

—Երկու օր չարունակ տեւեց հրաբուխին ժայթքումը։ Գիտունները չեն կրնար ըսել թէ նոր բորբոքումներ ալ պիտի պատահի՞ն։ Մեծ մասը կը կարծէ որ հրաբուխին գործունէութիւնը չուտով պիտի չնդարձի, բայց մարդու կորստեան պիտի չըլլայ։ Արդէն Ֆոռ-ա-Ֆրանսի մէջ դրեթէ բնակիչ չի մնացած որ մեծ աղէտ մը վախցուի։

—Բէլէ լեռը կիրակի օրը համեմատաբար հանդարտ մնաց, թէեւ միշտ մոխիր կը տեղացնէր կղզիին ամբողջ հիւսիսային մասին վրայ։ Նոր խառնարանը միշտ հուսալումի մէջ է։ Սմիրիկացի մասնագէտները կ'ըսեն թէ Բէլէի հրաբուխին բորբոքումը չատ մեծ նմանութիւն ունի Բրոքթոնայի եւ Ճարտնի բորբոքումներուն հետ։ Գիտունները նոյն իսկ կարելի կը դանեն որ Մարթինիի ամբողջ հիւսիսային կողմը կործանի։ Այդ դուչակութիւնները անչուչտ մեծ խուճապ մը առաջ կը բերեն ժողովրդեան մէջ որ Ֆրանսայի գիտունները կը սպասէ, որպէս զի անոնց ալ կարծիքը առնուի։ Մարթինիի մէջ դաղթելու չարժումը առաջ կ'երթայ։ Արդէն Ֆրանսայի դաղթային նախարարը հեռագրած էր Մարթինիի կուսակալին դիւրացնել կղզիէն հեռանալ ուզողներուն մեկնումը։ Նաեւ արտօնած է կուսակալին օգնականը որ նպաստի գումարներէն ճամբու ծախք տայ՝ Ֆրանսա եւ կամ ուրիշ դաղթավայր մը երթալ ուզողներուն, պայմանով որ երթալիք տեղերին աղդական ունենան եւ կամ ապրուստի միջոց մը ունենան հաստատուն։ Նպաստի պաշտօնական յանձնաժողովը որոշեց Կուատալուպի կուսակալին 50,000 եւ Կուանսի կուսակալին ալ 10,000 ֆր. յանձնել, հոն ժամանող Մարթինիքցիներու հարկ եղած նախնական նպաստները ընելու։ Ֆրանսայի դաղթային նախարարը մայիս 25 թուականով հեռագիր մը ստացաւ թէ 967 փախստականներ Կուատալուպ հասեր են եւ թէ տեղական կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առեր է Բուանթ-ա-Բիթրի եւ Պաս-թէրէի մէջ դանոնք դեսեղելու համար։

Վիեննա. — Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը 25,00 ֆր. յանձնեց Վիեննայի ֆրանսական դեսպանին՝ Մարթինիի արկածեալներուն ի նպաստ։

Ներքին Լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸԲԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիսի մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով եւ ուրբաթի աղօթքը կատարելէ ետքը կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Գերմանիոյ դեսպանը, առաջին թարգմանը, պահականաւին հրամանատարը, չորս սպայ ու երկու քարտուղար, Անգլիոյ դեսպանը, երկու աղջիկները ու առաջին թարգմանը, Իտալիոյ դեսպանատան գործակատարը ու առաջին թարգմանը, Շուէտի դեսպանը ու առաջին թարգմանը, հելլենական դեսպանատան գործակատարը, առաջին թարգմանը, կինը ու Յունաստանի Երեսփ. Ժողովին անդամ Պ. Լէմոնիա, Պարսից դեսպանատան թարգմաններէն Մէհմէտ Սալի խան, Ռուսիոյ դեսպանատան առաջին թարգմանը, ֆրանսական դեսպանատան պահականաւին սպաներէն մէկը ու կինը եւ դեսպանատուներէն յանձնարարուած քսան երկու հոգի։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՆՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՅՑՈՒՄ.—«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ ընտրուած արտօնութեամբ, Գերմանիոյ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն եւ յետոյ Անգլիոյ դեսպան Սըր Նիքոլաս Օ'Բրոնոր պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։

«Ապա Տ. Էմմանուէլ Թոմա որ Բաղդէսցիներու Պատրիարք անուանուելուն առթիւ իր երախտագիտական ու հպատակութեան զգացմանց հաւատամքը յուսա կայս. Դեսպանց մատուցանելու համար այս անգամ Մուսուլէն մայրաքաղաք եկած է, իր փոխանորդին՝ Տ. Եւսուբի Դարիպի, նոյն հաւատակութեան ժողովին նախագահին ու երկու կրօնաւորներու հետ, եւ յետոյ Պէրութի ու Լիբանանի Մարոնիներու Մետրոպոլիտ Տ. Էլիմելեան Եւսոնէ Էստէպ պատրիարքն ունեցան Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու եւ արժանացան կայս. մեծարանաց։»

ԲՈՂԴԷՍԱՅԻՆԵՐՈՒՆ Պատրիարք Տ. Էմմանուէլ Թոմա, առջի օրը, կայս. պալատ գնուած մէջոցին, առաջին սենեկապետ Հաճի Սալի պէյ անոր հաղորդեց Վեհ. Սուլթանին կայս. բարեւները։ Տ. Էմմանուէլ Թոմա, երէկ, Բ. Դրան արարողապետներէն Թալաթ պէյի ու իր հետեւորդներուն հետ, պալատական կառքերով կայս. պալատ գնաց եւ կայս. քէօշկէն դիտեց Սէլամլըքի արարողութիւնը։ Վեհ. Սուլթանը խնամալով անոր ներկայութիւնը, առաջին Միլիմատ Մէհմէտ փաշայի եւ սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ իր կայս. բարեւները հաղորդել տուաւ անոր։ Բիչ ետքը Տ. Էմմանուէլ Թոմա պատիւ ունեցաւ Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու։ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհել Բաղդէսցիներու Պատրիարքին եւ զանազան ատիճանի պատուանշաններ՝ անոր հետեւորդներուն։ Տ. Էմմանուէլ Թոմա, կայս. այդ շնորհին համար հրապարակագրութիւն մատուցանելով, Մաղրդ Սաղաճ վերագարձաւ իր բնակութեանը յայտնելու ուր բարեմաղթութիւններ ընդունեցաւ Վեհ. Սուլթանին համար։ Պատրիարքը նաեւ հեռագրեց իր բոլոր արքեպիսկոպոսներուն ու եպիսկոպոսներուն, ծանուցանելով կայս. շնորհները եւ յանձնարարելով եկեղեցիներուն մէջ հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ընել Ն. Վեհափառութեան համար։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՊԱՐՏԷԶ վարչութիւնը հրատարակեց եկամտական 1317 տարուան (1901–1902) քսանչորրորդ տարեշրջանին հաշիւները։ Վարչութիւնը իր գործառնութիւնները հինգական տարուան չրջաններու բաժնած ըլլալով, 1317 չորրորդ չրջանին վերջին տարին է։ Այդ հաշիւները ցոյց կու տան 1317ի մէկ տարուան հարիւրերը ու ծախքերը։ Այդ տարեշրջանին գործառնութեանց ընդհանուր արդիւնքը վերջնական հաշուեկշռին մէջ ցոյց պիտի տրուի. բայց հիմակուընէ կարելի է ըսել թէ, նախորդ տարեշրջանին հետ բաղդատելով, հասոյթները 58,682 ոսկիի առաւելութիւն մը ցոյց կուտան։ Հանրային Պարտքի վարչութեան յանձնուած հինգ հասոյթները եւ ծախսերն տասնորդը, նախորդ տարեշրջանին հետ բաղդատելով, 40,952 ոսկի պակաս եղած են, բայց պէտք է դիտել թէ նախորդ տարեշրջանը՝ 1900–1901 Հանրային Պարտքի վարչութեան հաստատութենէն ի վեր ամէնէն աւելի հասոյթ տուած է։ Բանաւորդ տարեշրջանին հասոյ՞ը երրորդ տասնեակի կրնայ դնալ տաւել, եւ եթէ այդ հասոյթները որոնք 1,198,880 ոսկի են, բաղդատուին Հանրային Պարտքի վարչութեան հաստատման առաջին տարուան հասոյթին հետ՝ 822,035 ոսկի, պիտի տեսնուի թէ 376,845 ոսկիի առաւելութիւն մը կայ, այսինքն հարիւրին 45,84 համեմատութեամբ։ Հասոյթներու առաւելութեան նպաստած է նաեւ ծխախոտի Ռեժիին դոհացուցիչ արտադրութիւնը։ Անչուչտ քառասնորդ տարեշրջանին հասոյթներու առաւելութիւնը աւելի չատ պիտի ըլլար, եթէ Սրեւելեան Բուսկիլիի տուրքը ամբողջովին գանձուած ըլլար։ Ապահովութիւն տրուած է սակայն որ այդ յետնեալ գումարները պիտի հաստատուին եւ ամսական վճարումներն ալ կանոնաւորապէս պիտի կատարուին։ Հանրային Պարտքի տոկոսի սակի յաւելմանը յատկացուած գումարին մէկ մասը պիտի յատկանայ C ու D սէրիներու եւ 4% Բրիորիթէ պարտաթուղթերու հրապարակէ դնման։ Այդ կարգադրութիւնը, ինչպէս յայտնի եղած է մինչեւ հիմա ձեռք բերուած արդիւնքներով, խիստ չահաւոր պիտի ըլլայ արժէքներուն համար։ Ելմտական Դանձուն եղած փոխառութեանց գումարը մինչեւ 1902 ապրիլ 20/3 մայիս, կը հասնէր 123,902 ոսկիի։ 1317ի քսանչորրորդ տարեշրջանին հասոյթներն են թողեալ հինգ հասոյթներ 1,198,880 ոսկի, ծխախոտի տասնորդ 102,864, եղմնացոյցին գուրս հասոյթներ 5560, ծխախոտի Ռեժիին, պայմանագրութեան հանձնաժոյ, 1317ի վճարումներ եւ 1316ի Եգիպտոսի Բէգիթիէի տուրքին բաժինը 778,405, կարգ մը հասոյթի առաւելութեանց իրրեւ փոխարէն մաքսատան վրայ փոխառնակագիրներ 128,841, թէնպէքիի տուրքին համար փոխառնակագիրներ 50,000. ընդհանուր գումար 2,264,553 ոսկի։ Այդ գումարէն պէտք է դեղչել 1317 տարուան մէջ կեդրոնական վարչութեան ծախքերը՝ 123,877 ոսկի եւ գանձային գործառութիւններուն պահանջ՝ 14,084, որով կը մնայ 2,126,591 ոսկի։ Նախորդ տարեշրջանին այս վերջին գումարն էր 2,067,909, որով այս տարի 58,682 ոսկիի առաւելութիւն մը կայ։ Մուտքերուն կայս. հրամանագրին համաձայն, հասոյթներու զուտ արտադրութեան 2,126,591 ոսկիին 4/5ը պիտի յատկանայ Հանրային Պարտքի տոկոսին եւ 1/5ը դլխաւորի պիտի յատկանայ սապէս.— A. B. C. D. սէրիներու տոկոս՝ 1,005,025 ոսկի։ Թէեւ A. սէրին հրապարակէ վերցած է, սակայն անոր յատուկ տոկոսը կը պահուի ու դլխաւորի կը ամանուի։ Պայմանագրութեամբ անցած պարտաթուղթերու տոկոս՝ 9458, երկարաժամկետներու պարտաթուղթերու բաժին՝ 156,325։ Մնացած 58,463 ոսկին պիտի յատկանայ տոկոսներու սակին յաւելման պահեստի գումարին վարչութիւնը, որպէս զի անտոկոս չը թողուս այդ պահեստի գումարը, 250,000 ոսկիի C ու D սէրիներ եւ 4% Բրիորիթէր պարտաթուղթեր գնած է։ Երկարաժամկետ պարտաթուղթերուն գալով, տասնոց յատկացուած գումարն է 170,393 ոսկի։ Բանաւորդ տարեշրջանին մէջ 137,808 ոսկի վճարուած է 4800 պարտաթուղթերու միանգամայն տարեցներուն եւ «սամորիխան»ի հասուցման համար։ Մինչեւ 1902 մարտի առաջին օրը վարչութիւնը երկարաժամկետի 119,025 պարտաթուղթ գնած էր, 479,609 ոսկի վճարելով։ Ինչպէս կ'երեւայ վերոյիշեալ հաշիւներէն, Հանրային Պարտքի վարչութեան խոնարհ ու խնայուն յանձնամնման շնորհիւ հասոյթները հետզհետէ դգալի յաւելում ունեցած են նոյն վարչութեան հաստատումէն ի վեր։ Ակնարկ է յիշել նաեւ այն մեծամեծ ծառայութիւնները, մանաւանդ շերամարուծութիւնը, զոր Հանրային Պարտքի վարչութիւնը կը մատուցանէ՝ օսմ. երկիրներու անաւասական զարգացմանը համար։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպերշթայն, քանի մը օրէն, Գերմանիա պիտի ուղեւորի արձակուրդով։

ՄԱՐԹԻՆԻԻԻ ԱՂԷՏԸ.— Ֆրանսական դեսպանատան մատուռին մէջ, երկուշաբթի օրը, հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Մարթինիի զոհերուն համար։ Դեսպան Պ. Բոնսթան եւ Ֆրանսական ամբողջ գաղթականութիւնը ներկայ պիտի դտնուին։

—Ֆրանսական գաղթականութեան կողմէ կատարուած հանգանակութեան գումարը հասած է 5.643 ֆր.ի։ Նուիրատուներուն մէջ կան Շատանեան խան՝ 100 ֆր. եւ Գալատա ու Գալաթեան էֆ.ները հինգական ֆր.։

ՊԷԼԿՐԱՏԻ Թերթ մը կ'ըսէ թէ Սերպիոյ նախկին նախարարապետ եւ Կ. Պոլսոյ նախկին դեսպան Տ.ը. Վլատան Եորկէվիչ, որ հիմա Վիէննա կը դտնուի, մօտերս Կ. Պոլիս պիտի դայ։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌ.— Խառն յանձնաժողով մը զոր ի մէջ այլոց կը կազմեն սահմանագլուխի քննիչ Համտի փաշա եւ Զէթինեէի դերագոյն ատենային անդամ Պ. Կարատէնիչ, կազմուեցաւ Թուրքիոյ եւ Սեւ Լեռան սահմանագլուխին վերաբերեալ գործերը կարգադրելու համար։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի Սինոդին առաջին քարտուղար կարգուեցաւ Եվլիսպաքիի Ալիբիան խմբագրապետ Տ. Աթանաս Բիբէրաս, փոխանակ Տ. Թոթիոս Քալբիտիսի, որ Կէօրլուէճէի մետրապոլիտ կարգուեցաւ։

—Սամսոնի Կ. Պոլսոյ գործակատարը, երէկ, այցելութիւն տալով Յունաց Ս. Պատրիարքին, ծանոյց թէ կղզիին ժողովը որոշած է հաստատել Ցէնէրի Պատրիարքարանին յատկացուած տարեկան 50 ոսկին, որ երեք տարիէ ի վեր չէ վճարուած, նաեւ դումար մը՝ Պատրիարքարանի նորոգութեան ծախքին համար։

—Ռուսիոյ դեսպանատան խորհրդական Պ. Զէրպաչէվ, առջի օրը, այցելութիւն տուաւ Տ. Եռաքիմ Ս. Պատրիարքին։

ԺԱՆՏԱԽՏ.—Զորեքշաբթի օրը Թուխի մէջ (Եգիպտոս) ժանտախտէ երեք դէպքեր ու երկու մահեր պատահեր են եւ Տիմիաթի մէջ ալ մէկ դէպք։

ՊԷՐՈՒԹԷՆ առնուած լուրերու նայելով, Համա–Բաեռաքի երկաթուղիին շինութիւնը, որ մինչեւ Պալպէք 72 քիլոմէթը տեղ յառաջացած է, փութով առաջ կը տարուի։ Մինչեւ 82րդ քիլոմէթը երկաթները դետեղուած են։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Պէրլինի օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ Համտի պէյ, անցեալները, Բոցատմի մէջ կատարուած զինուորական հանդէսի մը եւ յետոյ պալատան մէջ արուած սեղանին ներկայ դտնուելով, Վիլհէլմ կայսեր ու իշխաններուն մեծարանացը արժանացեր է։ Առալպէրթ իշխանը, Վիլհէլմ կայսեր երրորդ որդին, շնորհակալութիւն յայտներ է Կ. Պոլիս կատարած ուղեւորութեանը միջոցին Վեհ. Սուլթանին կողմէ իրեն նկատմամբ եղած սիրալիր ընդունելութիւններուն եւ արբուած մեծարժէք նուէրներուն համար։ Իշխանը խնդրեր է իր շնորհակալութիւնները մատուցանել յատս կայս. Գահոյից։ Համտի պէյ կատարեր է Առալպէրթ իշխանին այդ փափաքը։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ այն պաշտօնեաները որոնք հիւանդութեան պատճառով իրենց պաշտօնատեղիէն կը մեկնին օգտակարութեան համար, ամբողջ ամսաթոշակ պիտի ստանան, բայց արձակուրդի պայմանաժամը երբ անցնի, ամբողջ թոշակ պիտի չտրուի անոնց։

ՄԱՐՍԱՆԵՆԳԻՆԵՐԸ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը ծանոյց ամէն կողմ թէ ծխախոտի մաքսանենգ մը երբ իրեն դէմ ըրկուած զինուորներու կամ ոստիկան–զինուորներու դէմ զէնք քաշէ, աւազակի հանգամանք կը ստանայ։ ուստի այդ մինչեւ երբ մեռնի կամ վիրաւորուի, եւ անոր ժառանգորդները երբ դատ բանան, Ատլիէի դատարաններուն առջեւ դատավարութիւն պիտի չկատարուի, այլ դործին թուղթերը պիտի յանձնուին տեղական Իտարէի ժողովներուն։

ՄԱԽՍՈՒՄԷի Նիլմէք չոգենաւը որ անցեալ օրուան փոթորկին ատեն Երէյլիի առջեւ խրած էր, տակաւին ազատուած չըլլալով, այսօր ասկէ չոգենաւ մը եւ գործիքներ կը ղրկուին դայն ազատելու համար։

ՄԱՆԱՐԱՆ.— Միխալըճի ու Պանարբայի մէջ մանարան մը հաստատելու համար, ֆէսի կայս. գործարանին վերատեսուչ Մուհիէտտին փաշայի տրուած մենաշնորհին պայմանագրութիւնը ստորագրուեցաւ ու փոխանակուեցաւ առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան եւ Մուհիէտտին փաշայի միջեւ. վաւերացած մէկ օրինակն ալ Բ. Դրան մատուցուեցաւ, Տիվանը Հիւմայունի մէջ պահուելու համար։

ՅԻԼԴԻԶԻ դեսպան Պ. Քոնսթան եւ դեսպանատան պաշտօնեաներէն ոմանք, երէկ, Հէրէքէ դացին Լա Մուհէք պահակատաղով։ Տեղւոյն կայս. գործարանին մէջ, երէկ դիշեր, սեղան մը արուեցաւ ի պատիւ Պ. Քոնսթանի։

ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ. — Թէ՛ Կ. Պոլսոյ եւ թէ նահանգներուն մէջ ոստիկանութեան կողմէ անատապահներու, պահապանները եւ որսորդներու տրուած զէնքի արտօնագիրներուն վրայ մէկ դրուշնոց դրոշմաթուղթի պիտի փակցուի։

ՊԻՂԱՑԻ դաւառին երկրագործութեան ուսուցիչ կարգուեցաւ Պրուսայի երկրագործական վարժարանի նախկին ուսուցիչներէն Երուանդ էֆ.։ Նոյն դաւառը նաեւ անասնաբոյժ մը պիտի ղրկուի։

ՕՏԵՍԱՑԻ մէջ մայիս 20ին մինչդաշային համաժողով մը պիտի դումարուի, երկաթուղիներու վերաբերեալ վաթսունչաւելի խնդիրներու վրայ խորհրդակցելու։ Անատոլիի եւ արեւելեան երկաթուղիի Ընկերութիւններն ալ հրաւիրուած են այդ համաժողովին մասնակցելու։

ԷՏԻՐՆԻԷ նահանգին մէջ անցեալ ուրբաթ օրուընէ սկսեալ անձրեւ տեղացեր է, մեծապէս նպաստելով հունձքերուն։

—Ախի Զէլէպի դաւառակին մէջ ալ տեղացեր է։

ՓԱՓՈՒՇԵՏ.—Գերմանական չոգենաւ մը, երէկ, Գերմանիայէն Կ. Պոլիս բերաւ 1802 մնտուկ մաւզէրեան հրացանի փամփուշտ։

ՈՒՌԴՈՒՄ.—Կ. Պոլսոյ փողոցները ջրելու համար Տէրքոսի ջուրի Ընկերութեան հետ կնքուած պայմանագրութիւնը, որուն պայմանաժամը տասերկու տարի է, ամսոյս վերջերը կ'ուժանի։ Բաղաքապետութիւնը հրահանգ ուղղեց Բ. Դուռնէն թէ այդ պայմանագրութիւնը հարկ է նորոգել թէ ոչ։

ՇԵՐԱՄԻ ՀՈՒՆՏ.— Կայս. Իրատէ մը վաւերացուց այն փոփոխութիւնները որոնք եղան՝ հիւանդոտ շերամի հուտ հասցնելը արգիլող կանոնագրին նկատմամբ։

ՈՒՆԵԱԲԱՆԻ կամուրջին վրայ, երէկ իրիկուն, Սբարթալը Ֆարգ անուն մարդ մը ինքզինքը ծովը նետեց, բայց չուտով ազատուեցաւ։

ԽԵՂԴՈՒԱԾ.— Մախսուսէի չոգենաւ մը, երէկ առաւ, Գարաքէօյի կամուրջին մօտեցած ատեն, մակոյկ մը ետեւէն կ'անցնէր։ Շոգենաւը ետ ետ դացած ատեն մակոյկը մեծ վտանգի մէջ մնաց։ Մակուկավարը՝ Սաքըզցի Սիսէրիք վախէն ինքզինքը ծովը նետեց ու խեղդուեցաւ։

ՈՃԻՐՆԵՐ.—Մաճարի կողմը, Բիւբէլի Տիմիթրիի գիւղատան մէջ, երէկ իրիկուն, Պէքիր ու Սալիհ անուն երկու անձեր կռուի բռնուեցան՝ գինովութեան հետեւանքով։ Սալիհ դաշոյնը քաշեց ու իր հակառակորդին ձախ կողը մխելով փախաւ։ Հարուածը այնքան սաստիկ էր որ դաշոյնին ծայրը կոտրած ու վերքին մէջ մնացած էր։ Վիրաւորը հիւանդանոց տարուեցաւ։

—Դումգարուի դուբար, երէկ դիշեր, կօշկակար Մկր, որ գլուխը տաքցուցած էր, խանուէճի Գասնիկի խանութը երթալով սկսաւ անհանգիստ ընել դայն, այն աստիճան որ Գասնիկ դայրանալով աթոռակ մը ղարկաւ Մկրի գլխուն։ Մկր ղդայազերկ մնաց։ վերքը չատ ծանր ըլլալով, վասն զի հարուածը բաւական ուժգին էր, Մկր հիւանդանոց տարուեցաւ։ կեանքը վտանգի մէջ է։ Գասնիկ ձերբակալուեցաւ։

—Երէկ դիշեր, Ղալաթիոյ Եիւքսէք Գալաբրըմի կողմը, Միխակ ու Իսրայէլ անուն երկու անձեր յարձակեցան Լէֆթէր անուն երիտասարդի մը վրայ որուն հետ հակառակութիւն մը ունէին։ Իսրայէլ դաշոյնը քաշելով մեռց Լէֆթէրի աճուկը եւ փախաւ։ Վիրաւորը, որուն վերքը վտանգաւոր է, հիւանդանոց տարուեցաւ։ Լէֆթէր որ 28 տարեկան է, Սիրքէճիի Գաֆգասիա դարեկրատան մէջ խոնարհ է։

ԲԻԼԶԵՆԻԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ԳԱՐԵԶՈՒՐ.— Պ.Պ. Տէմաթրաքոբուլօ եղբարք եւ Ընկ.ը, նոտարական պաշտօնադրի մը համաձայն, որ վաւերացած է աւստրիական հիւպատոսարանին կողմէ, Կ. Պոլսոյ եւ շրջականերուն մէջի միակ գործակալը եղած են «Բիլզնէր Կէնսէնշաֆթ–Պրաւէրի» համբաւաւոր գործարանին գարեկրուին։ Ցայտնի է թէ, Բիլզնէրի ճշմարիտ գարեկրուը, որ այնքան գնահատուած է ընտրելիք ճանաչողներու կողմէ, իր անսրբելի համին դատ առողջապահական ըմպելի մըն է, ինչպէս յայտարարած են բժշկական հեղինակութիւններ։ Աւելցնենք թէ իր գնին ժամանութիւնը դիւրամատչելի կ'ընէ դայն գարեկրուրի սիրահարներուն։ Ռէօմիրի 15 ասոյճան ջերմութեան տակ իր յատկութիւններէն եւ ոչ մէկը կը կորսնցնէ։ Հանրութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք զգուշանալ Բիլզնէրի ուրիշ կարծեցեալ վաճառանիշերէ, որոնք օտարոտի են։ Առաջին անգամն է որ Բիլզնէրի ճշմարիտ գարեկրուրը կը ներածուի մայրաքաղաքիս մէջ։ 1—26

ՇԲՄԻՋԶԸՐԻ ԻՒՆԻՎԷՐՍԷԼ.— Շաբաթ օրը, 11/24 մայիս եւ յաջորդ օրերը պոնէբերրի ճիւղին (Ժիլէ, քալըսմ, դուլպայ եւն.) վաճառքները պիտի ծախուին խիստ ժան դիներով։ Ցիշեալ վաճառատան անօրէնութիւնը ընդունած ըլլալով բացարձակապէս կանխիկ ծախելու դրութիւնը, իր բոլոր ապրանքներուն վրայ մեծ զեղչեր ըրած է։ 6—6

ԿԵՂԾ ԲԱՂԱԲԱԿՐՈՒԹԻՒՆ չատ մը յոռի արդիւնքներ տուաւ, որոնց ամէնէն վնասակարն ու մնացերն է ջղային հիւանդութիւնը։ Այսօր ամէ մարդ՝ տարբեր ձեւեմոտ տակ՝ ենթակայ է ջղային հիւանդութեանց ո եւ է տեսակին. փափկակազմ կիներ մանաւանդ՝ բնաւ զերծ չեն մնիլ։ Դիւրադրդռութիւն, անքնութիւն, կէս գլխու ցաւ, սրտի փոփխում, մարդկութիւն, քնաչրջիկութիւն, խրթեի, սիւթիք եւն. եւն, արդիւնք են ջղային հիւանդութեանց, զորս հինապէս եւ ապահով կերպով կը բուժէ ՎԱԼԷՐԻԱՆԱՔ ՏԸ ԲԻԼԻՕ անուն դեղը, որ կը ծախուի ամէն տեղ։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԼՈՒՏՈՒՄԸ
ԻՐԱԿԱՆ ԱՌԻԹ

Բերա, Մեծ Փողոցին վրայ, Կալաթա–Սէրայ բաժանմունքի մէջ հաստատուած եւ Հաճօրուս բաժանմունքի դիմաց գտնուող 0 Կռան Մակազեն վաճառատունը իր բոլոր ապրանքները, ինչպէս նաեւ վերջերս հասած նորաձեւ վաճառքները պիտի ծախէ խիստ ժան դներով։ Այս արտակարգ վաճառման պատճառն է վաճառատան Ընկերութեան լուծումը, որ ի մօտոյ տեղի պիտի ունենայ։ Այս բացառիկ վաճառումը պիտի սկսի յառաջիկայ երկուշաբթի օրուընէ, մայիս 20։ 4—10

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ս.ԶԴ.—Բուսէլիի երկաթուղեայ պարտաթուղթերու 194դդ. վիճակահանութիւնը հրապարակաւ պիտի կատարուի ներկայ 1902 մայիս 18/31ի օրը, ճիշդ կէս օրին, Հանր. Պարտքի կեդրոնատեղիին մէջ, մասնակցութեամբ Օսմ. Կայս. Պանքային։ 7/20 Մայիս 1902 5—5

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Ազգային Լուրեր

Եդեսիոյ Նորընտիր Կրօն. եւ Բաղ. Ժողովներուն հաստատութեան կոնդակները Պատրիարքարանէն ղրկուեցան։ Այդ կոնդակներուն համաձայն, Եդեսիոյ կրօնական դիւանը կազմուած է հետեւեալ եկեղեցականներէ.— Տ. Ներսէս Բէօսէեան, Տ. Մեսրոպ Մեսրոպեան, Տ. Խաչէր Սահակեան, Տ. Հայրապետ Բիւրքճեան, Տ. Կարապետ Նիկողոսեան. իսկ Բաղաքական Ժողովի անդամներ հաստատուած են Աղաճան էֆ.Տ. Պետրոսեան, Յովհաննէս էֆ. Դարագաշեան, Յակոբ էֆ. Բիշօղլուեան, Մկրտիչ էֆ. Զալեան, Սարգիս էֆ. Մէրճիմէկեան, Մարգար էֆ. Պիրէճիկեան եւ Յովհաննէս էֆ. Թոփիթմեան։

—Իսկէնտերունի հոգեւոր պաշտօնեայ Տ. Սահակ քահանայ Մոմճեան Ս. Պատրիարքի խնդրագիր մը տալով խնդրած է Արմաշի դպրեվանքին մէջ իր ուսումը կատարելագործել։ Տ. Սահակ, Ս. Պատրիարքին յանձնարարականը ստանալով առջի օրը մեկնեցաւ Արմաշ։

—Ս. Պատրիարքը թաղրիրով մը դիմում ըրած է կայս. կառավարութեան, որպէս զի ազգ. որբանոցին չինութեան արտօնութիւնը չնորհուի, պատրաստուած յատակագիծին համաձայն։

—Խառն ժողովի վերջին նիստին մէջ խորհրդակցութիւն կատարուեր է Կարնոյ երկրաչարժէն արկածեալներուն ի նպաստ հանգանակուած եւ բաշխուած դումարի մասին։ Կարնոյ Առաջնորդը արդէն տեղեկագրեր ղրկած է Պատրիարքարան։ Առաջնորդարանի յանձնաժողովն ալ մանրամասն ցուցակ մը պիտի մատուցանէ Վարչութեան, դրամի բաշխումներուն քանակը ճշդելով։

—Ազգ. Հիւանդանոցի Ս. Յակոբայ որբանոց–արհեստանոցի խնամակալութիւնը վերակազմուեցաւ հետեւեալ անձերէ.— Գրիգոր էֆ. Ալեքսանդրեան, Յակոբ էֆ. Գորեան, Լեւոն էֆ. Բանիկեան, Զարմայր էֆ. Ճշմարտախօսեան եւ Պողոս էֆ. Բէրէստէեան, որոնք երէկ ի նիստ գումարուելով Հիւանդանոցի դրասենեակը, իրենց դիւանը կազմեցին հետեւեալ կերպով.— Գրիգոր էֆ. Ալեքսանդրեան, Ատենապետ Լեւոն էֆ. Բանիկեան, Ատենադպիր Զարմայր էֆ. Ճշմարտախօսեան, Դրամատար Յակոբկիպ հինդշարթի, ասոնց համարձակման, դէպ ի յետոյ դպրոցական հանդէս մը պիտի կատարուի Որբանոցին մէջ, նպաստադահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր։ Որբանոցն այս տարի 31 շրջանաւարտներ պիտի ունենայ, 15ը ուսումնական եւ 16ը արհեստական ճիւղէն։

—Ուսումնական Խորհուրդը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ Խորհրդարանը, եւ զբաղեցաւ հետեւեալներով.—1. Ս. Փերկիչեան Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը գրով մը չնորհակալութիւն կը յայտնէր, Խորհրդոյ կողմէ Ազգ. Որբանոցը եղած այցելութեան առթիւ ուղղեալ գոհունակութեան գրոյն համար, եւ ծանուցանելով թէ որբանոցը այս տարի 15 ուսանող եւ 16 արհեստական ճիւղերէն շրջանաւարտներ պիտի ունենայ եւ Ս. Հաճարձման տօնի օրը դպրոցական հանդէս մը պիտի կատարուի Ս. Պատրիարքին նախագահութեամբ, կը հրաւիրէր Խորհուրդը՝ ներկայ գտնուիլ սոյն հանդէսին։ Խորհուրդը, Հոգաբարձութեան սոյն փափաքանաց համաձայն եւ ի քաջալերութիւն որբանոցի ուսանողաց, արժան դատեց խմբովին ներկայ գտնուիլ հանդէսին։—2. Իւնիօն ապահովագրական Ընկերութեան անօրէնութեան կողմէ ներկայացուցան ուսուցչաց կենաց ապահովագրութեան առթիւ Խորհրդոյ եւ նոյն Ընկերութեան Թուրքիոյ անօրէնին միջեւ փոխանակելի պայմանագրերը, եւ յետ ստորագրութեան յանձնուեցան առնապետ Տոքթ. Թորգոմեան էֆ.ի, բան տրամադրութեան պայմանագրութեան կարեւորը ի գործ դնելու եւ փոխանակելու համար պատրաստուած երեք օրինակ պայմանագրերը։—3. Նախորդ նոսի յանձնարարութեան համաձայն, խորհրդական Բարսեղ էֆ. Աւետիսեան յայտագրով մը ներկայացուց մանկապարտէզի դասընթացքի առթիւ Հէնդրեան Յովհաննէս էֆ.ի հետ այդ դասախօսութեանց եւ յարակից պարագաներուն նիւթական մատակարարութեան մասին ունեցած բանակցութեանց եւ խորհրդակցութեանց արդիւնքը։ Խորհուրդը նոյն յայտագրին վրայ ինչ ինչ խորհրդակցութիւններ կատարելէ յետոյ, յանձնեց իր անդամակիցներէն Հրանտ Սասատուր էֆ.ի՝ մանկապարտէզի դասընթացքի նիւթական պայմանները ապահովելու համար հարկ եղած միջոցները առաջարկել եւ անոնց նկատմամբ Ս. Պատրիարքին կարծիքը ստանալով տեղեկագրել Խորհուրդին։—4. Տեղական թերթի մը առջի օրուան թուով ծանուցուած ըլլալով, որպէս թէ Օրթագիւղի Ազգ. վարժարանին մէջ կարգապահութեան անսովոր արարք մը տեղի ունեցած ըլլայ, Խորհուրդը որոշեց այս մասին բացատրութիւն պահանջել նոյն վարժարանի տեսչութենէն։—5. Դասարգիւղի եւ Էթ–Մէյտանիի Ազգ. վարժարանաց վերջին քառամսեայի դպրոցական վիճակագրերը ղրկուած ըլլալով, նկատողութեան առնուեցան եւ յանձնուեցան նախաքննութեան։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Գահիրէի մէջ վախճանեալ Մատաթ էֆ. Ղազարոսեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են Հիւանդանոցին։ — Ս.յրի Տիկին Մ. Ղազարոսեան 324, Միհրան էֆ. Ղազարոսեան 324, Տէր եւ Տիկին Օ. Ստեփանեան (և Գահիրէ) 108, Տէր եւ Տիկին Ե. Գասուրք » 108։

—Հանգուցեալ Գրիգոր էֆ. Ե. Սէլեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 60 ղրուշ նուիրած են Հիւանդանոցիս, Տէր եւ Տիկին Դարբինեան։

—Հանգուցեալ Տիկին Մանուշակ Կ. Մէրճանեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 54 ղրուշ նուիրած են Հիւանդանոցիս, Տէր եւ Տիկին Մանուել էֆ. Պէրպէրեան։

(Հոգաբարձութիւն)

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՄԵՐ ԹՂԹԱԿՑԷՆ)

Թ. ԳԱԼԷ (ԱԼԱՇԿԵՐՏ), 2 Մայիս

Մէկ քանի օր առաջ Դարա–Քիլիսէ երթալով՝ դաւառս Ս. Առաջնորդ Հօր այցելեցի։ Հեռուէն Առաջնորդարանի արտաքին տեսքը նշմարելուս, ակամայ կանգառի, երբեք չէի երեւակայեր այդպիսի չէնքի մը մէջ տեսնելու Վիճակի մը Առաջնորդը։ Շէնքը, որ բաղկացած է մէկ սենեակէ եւ խոհանոցէ մը, վարձուած է Ս. Առաջնորդ Հօր կողմէ, տարեկան 400 ղրուշի։ Սենեակը հազիւ 10 անձ կարող է պարունակել. այդ սենեակի մէջ տեղի կ'ունենան նաեւ պաշտօնական այցելութիւնները։ Պէտք ըսել որ Առաջնորդն ալ մէկ քանի պաշտօն կը կատարէ, ինքն է իր դրագիրը, ինքն է Առաջնորդը եւ ինքն է նամակները նամակատան յանձնողը. ո՛չ միայն ցաւալի այլ եւ անպատուութիւն է տեսնել դաւառի մը Առաջնորդին ծառայի մը պաշտօնը կատարելը. խոհարար մը անդամ չունի, կերակուրներ պատրաստելու համար։

Սկիզբէն արդէն դաւառս Առաջնորդները թոյլ չեն ունենար, միայն աշխարքայրի եւ պանդրարմի եկամուտներով կ'ապրին, ասկայն ինչ պիտի ըլլայ ատանցմէ դոյացած դումարը, երբ ժողովրդեան քսակը նիւթապէս է եւ մոռցած ազգէտի մը կարծիքն է։ Տասնեակ անձերէ լսած եմ, որ կ'ըսեն. «Առաջնորդին ինչ պէտք է դրամ ունենալ, ո՛չ ընտանիք ունի, ո՛չ զաւակներ, ինքը միայնակ անձնաւորութիւն մըն է։»

Աւաչկերտու դիւղերը, որոնց թիւը տասնմէկի կը հասնի, տարուայ ընթացքին մէջ հազիւ 60–70 պատարագ տեղի կ'ունենան, իսկ պատարագի քանակութիւնը արդէն 15–25 դրուշը չանցնիր։ Ասա թէ ինչո՞ւ անտախանձելի դրութեան է մատնուած դաւառիս Առաջնորդը։ Արդեօք պիտի ըլլա՞յ եկեղեցական մը որ յանձն առնու այդպիսի աննպաստ պայմաններու տակ դաւառիս մէջ պաշտօնավարելու, մանաւանդ երբ այդ եկեղեցականը քիչ թէ չատ վարժուած է պոլսական կեանքին եւ չընչի է կառքերով։ Եթէ մեր այժմեան Առաջնորդը կը վարէ իր պաշտօնը, նախ ակամայ է եւ երկրորդ քիչ թէ չատ վարժուած է անպատական կեանքի. փոփոխութիւն եկեղեցականներու համար լաւագոյն վայրն է հոս, ուր եթէ տարի մը Առաջնորդութիւն ընեն, պիտի խելօքնան եւ պիտի վարժուին չարքաշութեան։

Հոգեւոր հովուի մը նկատմամբ այդչափ անտարբերութիւն ցոյց տուող հասարակութիւն մը, կարծեմ պարզ է թէ ինչ դիրք պիտի ընէ դէպի քահանայութիւնը։ Սակայն վերջիններս ո՛րքան նիւթականպէս ճնշուած են, այնքան աւելի նիւթապէս ու վախտ են իրենց մասուր զարգացումով, բայց չահատակութիւններով հարուստ։ Չկայ դիւղ մը, որ քէհեայի եւ զանազան խնդիրներու պատճառաւ կռուի մէջ չըլլայ, մանաւանդ այս տարի, ուր կարծես անձրեւներու հետն ալ քէհեաներ փոխելու վէճեր ծագեցան։ Զարմանալի է մեր քահանաներուն ըռնած դիրքը այդ մթնոլորտին, փոխանակ կրքերը սանձելու, ա՛լ աւելի կը գրգռեն զանոնք։ Քանի՛ քանի՛ անդամներ փիլոնադրուկ են եղեր, քանի՛ քանի անգամներ յանդիմանուեր են թէ՝ Առաջնորդ Հօր եւ թէ ուրիշներու կողմէ, սակայն ի՞նչ օգուտ։ Երջանիկ ենք սակայն, որ քահանայի սուր սիրած է դաւառիս մէջ, տասնամեակ դիւղերու համար երեք քահանայ միայն ունինք։ Եկեղեցին իբրեւ ապահով վայր՝ ցորեան ամբարի կը վերածուի առեւտրականի մը կողմէ։ Եկեղեցիի պաշտօնեան ցորենի տէրն է, բանալին անոր մօտն է, որովհետեւ կարող է քահանան մէկ քանի կօտ ցորեն իբրեւ պղտի գաղտնի թաղել։ Դալով Խաղուս գիւղի քահանային, ֆիզիքապէս ուժեղ կազմուածքի տէր ըլլալով՝ իր պողիները նոյն իսկ բռնի կը հաւաքէ։ Անցեալները գիւղականներէն մէկը վիրաւոր ճակատով տեղս կուգայ. կոիւը ծագեր էրայն առթիւ որ քահանան բռուիրուած ըլլալով մօտակայ գիւղ մը, անպտյման նոյն օրը կ'ուզէ սանալ պղտին, իսկ գիւղականը կը խնդրէ վերադարձին տալու։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆԻՆ

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՈՐԲ.–ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑԻ

ԿԱՀԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ՃԻՒՂ.
Պro, fոնսoլ, կարs roպ, սեղան, գրասեղան, գրադարան։
ԱԹՈՌԱՇԻՆՈՒԹԻՒՆ ՃԻՒՂ.
Աթոռ, թիկնաթոռներ պարզ եւ հեզարեն
ԿՕՇԿԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆ ՃԻՒՂ.
Ամէն տեսակ կօշիկներ
ՈՍՏԱՅԵԱՆԿՈՒԹԻՒՆ ՃԻՒՂ.
Խալիս, բէշկիր եւ զանազան կասուներ
ԴԵՐԶԱԿՈՒԹԻՒՆ ՃԻՒՂ.
Զամբիւ վրայ ամէն տեսակ հագուստ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ
Մեծ–Նոր–խան, միջնայարկ թիւ 51
8—10

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՒԻ)

ՎԻԷՆՆԱ. 30 մայիս.—Աւադաց ժողովին մէջ, ելմտայոյցին վրայ վիճաբանութիւն կատարուած ատեն, Աւստրիոյ նախարարապետ Պ. Ֆոն Բէրպէր յայտարարեց թէ չի կրնար աջակցել իր մատնոդութիւնը՝ Աւստրիոյ ու Հունգարիոյ պետական պայմանագրութեան եւ մաքսային հաւաքական սակացոյցին նկատմամբ Հունգարիոյ հետ կատարուած բանակցութիւններու երկրին համար։ (Մեծ շարժում)։ Նախարարապետը յարեց թէ կառավարութիւնը պատրաստ է իր կարգի զիջողութեանց մինչեւ վերջին ծայրը երթալ, անտեսական նոյնութիւնը պահպանելու համար, բայց նոր նոյնութեան մը չի կընար հաւանիլ, որ Աւստրիոյ անտեսական գոյութիւնը ապահովելու հանգամանքը չունի, եւ հետեւաբար նոյնութիւն մը ըլլալէ կը դադրի։ (Բուռն Ծափահարութիւններ)։

ԲԱՐԻԶ.—Երեսփ. Ժողովէն հանրապետական չորս խումբեր որոշեցին Պ. Լէոն Պուրժուան ընտրելի ընել՝ Երեսփ. Ժողովին ատենապետութեան համար։

ՊԷՐԼԻՆ.—Իրիկունը Պարսից Շահին ի պատիւ տրուած հացկերոյթին ատեն, Վիլհէլմ կայսրը բաժակ պարպեց Մուզաֆֆէրէտտին Շահին կենացը, յիշելով Գերմանիոյ ու Պարսկաստանի միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լորտ Ռոզպէրի ճառ մը խօսեցաւ, ըսելով որ իր կարծիքով հաշտութիւնը քանի մը օրէն պիտի ծանուցուին։ Յետոյ խաղաղասիրական քաղաքականութիւն մը յանձնարարեց։ Բնաւ նաեւ թէ քաջարի թշնամիները պէտք է քաջարի բարեկամներու վերածել, ինչ որ կարելի է ոչ–պատպանողական սկզբունքներ գործածելով։

ԲԱՐԻԶ.—Ֆիկարօ կը հրատարակէ իր խմբագիրներէն մէկին տեսակցութիւնը Գերմանիոյ նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսին հետ։ Այդ տեսակցութեան միջոցին նախարարապետը յայտարարեր է թէ միջազգային կացութիւնը չատ ապահովիչ է, թէ Երրեակ Զինակցութիւնը անպատճառ պիտի վերանորոգուի եւ թէ Երրեակ Զինակցութիւնը եւ Ֆրանսիաուս դաշնակցութիւնը երաշխաւորութիւն մը կը կազմեն ընդհանուր անդորրութեան ու ապահովութեան համար։ Դալով Մարոքի, Գերմանիոյ նախարարապետը դոհունակութիւն յայտներ է այդ մասին գոյացած ֆրանսերեւոյթական համաձայնութեան համար։

ՍՈՖԻԱ.— Իշխանին բացման ճառին իբրեւ պատասխան պատրաստուած ուղերձին Սոպրանիէին կողմէ քննարկութիւնը, որ երրորդ ընթերցումով տեղի ունեցաւ մեծամասնութեան կողմէ առաջարկուած խմբագրութեան ձեւին համաձայն, կարեւոր նշանակութիւն մը ունեցաւ Տանէվի նախարարութեան համար։ Ուխտաւորութիւն երեսփոխաններ նպաստաւոր եւ վիճասուն ալ հակառակ քուէ տուին։

—Ցէրտինանտ իշխանը երբ Բեղերաստուրկ ուղեւորի, անոր պիտի ընկերանան Սոֆիայի ռուսական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Պանմիթիէվ, պատերազմական նախարար զօրավար Բարբիքով, ներքին գործոց նախարար Պ. Լուցքանով, Սոպրանիէին տանտապետ Պ. Զանքով, քանի մը սպաներ եւ այլն։ Նախարարապետ Պ. Տանէվ պիտի չընկերանայ իշխանին, որով Սոպրանիէին պիտի կրնայ չարունակել իր նիստերը։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՕՆԱԼ)

ՊԷՐԼԻՆ, 30 մայիս.—Վիլհէլմ կայսրը, Պարսից Շահը եւ Սիամի դահաժառանգ իշխանը, այսօր, ներկայ գտնուեցան զօրահանդէսի մը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Այսօր Բրէթորիայէն որ եւ լուր չառնուեցաւ, վասն զի ընդհանուր հեռագրագիծի մը խզուելէն հաղորդակցութիւնները ընդմիջուած են։

—Պ. Զէմպրէն տակաւին հիւանդ է եւ քանի մը օր պիտի չիրնայ ներկայ գտնուիլ՝ Երեսփ. Ժողովին նիստերուն։ Երկուշաբթի օրուան համար կը սպասուին պաշտօնական զեկոյցները՝ հաշտութեան մասին։

—Բրէթորիայէն թէեւ նոր լուրեր չկան, բայց Լոնտոնի Սակարանը մինչ կը հաւատայ հաշտութեան բանակցութեանց հաւանական յաջողութեանը։ Անգլիական քոնսոլիտէն եւ հարաւային Աֆրիկէի հանքային արժէթուղթերու շատերուն գիները բարձրացան։

ՊԷՐԼԻՆ.— Երեքշաբթի, յունիս 3, պիտի կատարուի Գերմանիոյ Խորհրդարանին բացումը։ Առաջին նիստին, պաշտպանողական երեսփոխաններու խումբ մը կառավարութեան հարցաքննդում պիտի ընէ՝ Ովկէանոսի սէնտիքային նկատմամբ։

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին բոյր, Մէրթէպանի փողոց Իպզէթ Փաշա Խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, տոքումա եւ թաչեայ գորգեր, «քէչէ»ներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, սդորներ, քորնիշներ, գեղեցիկ մուշամպներ եւ զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան չատ դիւրամատչելի պայմաններով, ԱՄՍԱԿԱՆ ՎԱՃԱՐՄԱՌՆԲՈՎ.
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԴԻՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 17 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	28	09 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	28	11
Ամէնէն վար գին	»	28	09
Բուսէլիի երկաթուղի գոց	Ֆր.	110	87
Ամէնէն բարձր գին	»	111	
Ամէնէն վար գին	»	110	62

ԲԱՑՈՒՄ 18 Մայիս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 687 ՄԻԼԻՈՆ ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններեր կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաբէթ խան, Վօյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ ԱՄԷՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէ կը զրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ջերմամիզութիւնն անվնաս կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄԻՐ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և միզանքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բանի չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԴԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄԻՐ բոլորովին զերծ է այս անհեղութիւններէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիւտական մեթոդով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փճացնեն իրենց առողջութիւնը։

Սանդալ Սալօլէ էմմիրն կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անուններու նմանութիւնէն. էմմիրի անունը փնտռեցէք։

Կը ծախուի եէնի ճամի բակը Բէազիմ պէյի, Սուլթան Համամ Մէշիթի, Լի՝ օս, Պօնէյլիոս դեղի մթերանոցներն ու Պահէ Գարու Բիւլիքեան դեղաւանը։

897 37—52

ՅՈՖԹԷՕՐ Ճ. ԱՐԱՓԵԱՆ

Ծանօթ ասանաբոյժ Բարիզի

Ի Սիրէ ազ Բէրա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Է. Թ.)։ Բ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան նստաւոր։

Ինքնակի օրերը ժամագրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուրբ ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ միջեւ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	18990	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4341
Լուսանիա	12950	Վէրլա	3229
Լամբանիա	12950	Բավլա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէբբօ	2181
Սրբանի	7269	Շէքսպուրկ	1614

Դիմել առ ՅՈԼԻ և ՍԻԿԷՐ Joly et Seagor

Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

LE PHENIX AUTRICHIEN

ՖԷՆԻՔՍ ՕԹՐԻՇԻԷՆ

Հիմնուած 1860ին Վիէննայի մէջ

ԿԱՑՍ. ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԸՆԴՀ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ	ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ
Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար
Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 31,008,000 ֆր.	Մինչեւ 1898 դեկտ. 31, 17,000,000 ֆր.

Սոյն Ընկերութիւնը լուսադոյն պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ չէնք կարասիք ու ապրանք նաև անձեր, թէ Պոլսոյ և թէ գաւառներուն մէջ։ Ընկերութեան դրամատունն է Քրէտիթ Լիոնէ։ Դրաստեղակ, Պոլիս, Համաբուլլ խան, թիւ 53—56։

745 Լիազօր ներկայացուցիչ Գ. ՖԷՐԱՏԵԱՆ

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական ապանով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերառնչակ ճամբու

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով օիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի դիմաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

Կաթիլներու մէջ ամիսփուած

ՊՐԱՎԷԻ ԵՐԿԱԹ

FER BRAVAIS

Ամենէն ազդեցիկ դեղն է

Անարիւնութիւնը, դեղնութիւնն ու տժգունութիւնը բուժելու։ Ոչ անախորժ համ ունի եւ ոչ ալ հոտ. ախորժի բոլոր բժիշկները կը յանձնարարեն ֆէր Պրավէն։

Պղտութիւն չի տար։ Ակռաները չի սեւցներ։ Կարճ ժամանակի մէջ կուտայ Առողջութիւն, Կայտառութիւն, Ոյժ եւ Գեղեցկութիւն։ Կեղծերէն զգուշանալ։ Կը ծախուի թէ կաթիլի եւ թէ դեղահատի ձեւով ամէն դեղարաններու, մթերանոցներու մէջ։

Մթերանոց, թիւ 130, Լաֆաեէթ փողոց, Բարիզ։

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ի

162, 924, 140 ֆունտ

Ֆորկնի եկամտաբեր, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարմունք, կենսական թոշակ, եւն.

362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 քանակի գրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն Պ. Պ. ՇՅՈՒՐԻՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյլանճէրի փողոց, Ալալէմիր խան։

Մշակորդներուն լաւ վարձատրութիւն ստանալ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմանէթլի խան։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ԲԱՔԷԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Ճանապարհ 3ին Անգղոյի Մարսիլիա։

» 9ին Սիրիոսի Անուանի եզերքեն Պէլեթիկա։ Ռումանիա լոգենաւը. Անչէրքեն հոս կը սպասուի յունիս 6ին։

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Ճանապարհ 4ին Անգղոյի, Սմիրնա Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք։

» 10ին Սիրիոսի, ուղ. Մարսիլիա։

Տուսերը ուղղակի Բարիզի համար։

Առաջին կարգի 245 ֆրանք. Բ. կարգի 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թոփ Հանէ Քարափին վրայ։ 516 Թ. ՌԷՊՈՒԼ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի, Պորտոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող օդաճնաւ։

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամսկ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէպրը	3000	Օսայրիս	2250
Քեանորուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասբրնի	1500
Մարիսիս	2500	Կիլէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուէթոլ խան ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի կայս. Իրատէով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեղերբուրգ Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորոքտիա 37 Ապահովագրութեանց Ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱՆԹ.

Երաշխաւորութեան գումար	121,765,333 ֆր.
1898ի հասոյթք	34,775,462 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ	164,172,000 »

Ընկերութեան քէնիէ ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ

Ղալաթիա, Քարափին վրայ (հին տեղը Մաքսատան)

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՈՐ ՐԷԲԲԷՆ 524

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

ՏՈՒՆ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

Ճանի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշտ Զրպուրնեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները մէկ անգամեն կը լեցնեն, ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դեմքի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին, ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ աքցաններու միջոցաւ առանց ցաւի ատամահանութիւն։

Ճ. Գ. Զմուռները կիրակի օրերն ալ (միայն կէս օր), ինչպէս նաեւ ամէն օր (միայն կէս գիշեր) հիւանդ կ'ընդունին։

Ծանօթ —Պոլսոյ կողմը ժամանակիդ ԶՈՒՆԻՆԻՆ !!։

COMP RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական հերթեւեկութիւնք

Գշ.	21/3	Օսէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
Դշ.	22/4	Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամ 10ին միջօրէէն առաջ հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բոր-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Քիոս։
Եշ.	23/5	Օսէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Եշ.	23/5	Մէլպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օռտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիրէ եւ Պաթում ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Ուր.	24/6	Օսէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՖՐԷՏ. ԼԷՃԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ միջեւ բանող օդ.

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիա	3500
Ամէնեան	10500	Քէմբրիշիրն	3500
Էսսորիան	10500	Արբիզ.ը	3000
Լանքասդրիան	9000	Արմէրիան	3500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Պասորինիան	8000	Ալզաշիրն	2300
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Սինօ	900
Վալենիան	3700	Օրորդ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպն	850
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունը հանելու համար իրենց հրանդը ղրկել չոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՆԹԷՆ

Ղալաթիա, քարափին վրայ մաքսատան հին տեղը

600

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՐ

Ընդհանուր Հրդ. Կ. Պոլսոյ եւ Օսէսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Կոգս	1011	Մալմ	724	Բօգարիս	186
Ալէքթ.	3607	Գոնկս	2906	Կրօնս	1695	Մարէնկս	2273	Սարֆս	1113
Անտէլս	1541	Գորսս	895	Հիրս	775	Մարդէլլս	3709	Ցիրիս	1785
Արիսոգս	2377	Գիտս	4311	Հիտալկս	1581	Միքասս	3557	Սիլվիս	1193
Պասանս	1822	Տամինս	937	Հինաու	3720	Սիլս	1057	Սբէրս	1200
Պորտոլինս	1264	Տուրս	2383	Հօրարիս	3600	Մոնդէպէլլս	1735	Թասսս	1328
Պրավս	1076	Տրաքս	1713	Հումպէր	595	Մուրիլլս	2419	Թ. Ուիլսն	1546
Պրիւնս	841	Տրնամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083	Թօրիս	3827
Պրֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Սիրս	4100	Թօլէտս	1470
Դէյրս	1071	Էլտորատս	1520	Ցիւնս	1080	Օնսթարիս	4036	Թորրիտս	487
Գամբրուս	1337	Էրազս	1841	Քէսս	1053	Օքլանտս	1535	Ուրպինս	2429
Գամէս	1244	Ֆիտս	934	Քօլբինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասբս	1914
Գազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Զիքաչս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բրալթս	2229	Վօլթուրնս	2396
Միսէրս	1831	Ֆրանչիսքս	4352	Լէբանոս	2272	Բրինտոս	1663	Եէտս	1850
Գլիս	2697	Կալիէնս	3060	Լիվօրնս	1643	Բօլս	1613	Զէրս	1200
Գոլօրատս	4235	Կիդանս	1243	Լօրէնցս	3191	Բօսէս	1789		

Օքիլս չոգենաւը, նաւապետ Ճ՝օ՝սը, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Միքասս չոգենաւը, նաւ. պետ Ռ. օրս, ընդհանուր վաճառքով մեկնած է ամսոյս 26ին և յունիս 9ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻԶՕ

Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

— 31 —

ՆԱՄԱԿԱՆԻ ԱՌ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՍ

ՆԱՄԱԿ Ը.

Անկարդութիւն ու ոչնչութիւն, ներկայ վայրկեանն ու իւրաքանչիւրն իրեն համար, —ահա ասոնք են բառերն այնպիսի նշանադրոշմի մը՝ զոր անտարբերը թէպէտ չազդագրեր, բայց կ'արդեգրէ առանց ամենափոքր խղճահարութիւն։ Ընկերութեան մէջ, ազնիւ մարդ կամ պատուական երիտասարդ կը կոչեն զինքը, ոչ մէկուն հետ խստաբարոյութիւնով կը վարուի, այլ ընդհակառակը յանախ ներողամտորէն կը խօսի։ Մէյ կողմէ, անոր վայելչագեղ շարժուձեւերը, մեծարանաւոր խօսքերը, դէմքին արտայայտութիւնները նոյն են անխտիր ամենուն համար, ու երբեք ժլատ չէ այս մասին։ Բոլոր այս բաներուն համար իրեն շնորհակալ կ'ըլլան անկունապէս աւելի՝ քան եթէ ուններար խոր համակրութիւններ կամ կորովի տաեւութիւններ։ Անոր ոչ բարեկամները ծանօթ են ոչ ալ թշնամիները, ու չատ մարդ ներկայ պիտի գտնուի անոր թաղումի հանդէսին, ուր պիտի խօսուի առւարական գործերու, թատերական ներկայացումներու, սակարանի ընթացքին վրայ։ յուզարկաւորները մինչև գերեզմանատուն պիտի երթան, և ոմանք, Մեծ — Պահոց չափ երկար խօսակցութենէ մը յետոյ, գերեզմանին եզրին վայ պիտի զարմանան թէ արդէն հասած են առաջադրուած վայրը։ Կողմնացոյցէ ինչպէս եւ օրէնքներէ զուրկ եզող այս յախուռն գոյութիւններէն —որոնց պատճառաւ ճղճիմ մտածումները միշտ պիտի ըլլան ահագին բաներու գերեզման— մարդիկ պարտին, լաւ խարհելէ յետոյ, հաշիւ պահանջել իրենց կրած աղէտներու ժամին։ Իրաւ, յոռի տնտեսութիւնները, սխալ դատաբակութիւնները, պարտականութիւններու մոռացումը, ընկերային կեանքին բազմաթիւ թուլացումներն իրենց գլխաւոր պատճառ ունին անհոգութիւնն ու անզգայութիւնը։

Անտարբերը իր զաւակները — մա՛նչ թէ աղջիկ — կ'ամուսնացնէ ա՛յնչափ թեթեւամտօրէն՝ որչափ ամուսնացած է ինքն իսկ։ Ամուրիութեան կեանքէն հրաժարելու պահուն՝ փափաքած է միայն դրամ ու ո՛ր և է կին մը ունենալ. իսկ իր աղջիկն ամուսնացնելու ըլլուն՝ միայն կը փափաքի դայն տեղաւորելու համար ներկայացող առաջին օգտուել։ Այդ նորատի աղջիկը, երբ կին ըլլայ, ինքնիրեն պիտի առաջնորդէ այնպէս՝ ինչպէս կարենայ, քանզի անոր հայրը, բնաւ ուղղութիւն, բնաւ խրատ, կարելի է նոյն իսկ ըսել՝ բնաւ օրինակ տուած չէլլալով, լռելեայն թօթափած է ամէն պատասխանատուութիւն։ Գիշերօթիկ վարժարանի մը մէջ դրած է դայն, հոգացած է անոր բոլոր անհրաժեշտ պէտքերը, իբր բարեգործով հայր, կատարած է ինչ որ կ'անուանէ իր բոլոր պարտականութիւնները, ասկէ աւելի բան չէր կրնար ընել։ Գալով այն երիտասարդին՝ որուն կը վստահի իր աղջկան բախտը, անծանօթ է իրեն։ Գիտցած է թէ ամուսին մը ասկէ աւելի ոչինչ տեսած է. կարելուն՝ այն էր որ իր աղջիկը տեղաւորուէր ու ինքն այլ ևս իր միտքը չտանջէր թէ ի՛նչ պիտի ըլլայ անոր ապագայ վիճակը։ Այդ ամուսինը գուցէ ապերախտ մը, ցոփակեաց մը, խաբեբայ մը է, որ անծանօթ անցեալի մը մէջ պարտքեր, նենգութիւններ ու գողութիւն թողած է։ Բայց վերջապէս, պիտի ըսէ այդ ապուշ ու թանձրամիտ հայրը, չէի կրնար գուշակել բոլոր այս բաները. կարծեցի լաւ բան մը ընել, ու այն երիտասարդն ա՛յնչափ յարմար կ'երեւէր՝ որ նոյն իսկ աղջիկս այս ժամին խաբուեցաւ։

Զպիտի խօսիմ անտարբերին չուրջը մեռնողներուն վրայ, վասն զի նա զայնս կը թաղէ վրիպանքներ պատճառելու ընդունակ փիլիսոփայութիւնով մը, կեղծաւորութիւնը մէկդի, անտարբերութիւնն ունի յանախ ստոյգ ևան անդղդղդեւբնաւ օրինակ տուած չէլլալով, լռելեայն թօթափած է ամէն պատասխանատուութիւն։ Գիշերօթիկ վարժարանի մը մէջ դրած է դայն, հոգացած է անոր բոլոր անհրաժեշտ պէտքերը, իբր բարեգործով հայր, կատարած է ինչ որ կ'անուանէ իր բոլոր պարտականութիւնները, ասկէ աւելի բան չէր կրնար ընել։ Գալով այն երիտասարդին՝ որուն կը վստահի իր աղջկան բախտը, անծանօթ է իրեն։ Գիտցած է թէ ամուսին մը ասկէ աւելի ոչինչ տեսած է. կարելուն՝ այն էր որ իր աղջիկը տեղաւորուէր ու ինքն այլ ևս իր միտքը չտանջէր թէ ի՛նչ պիտի ըլլայ անոր ապագայ վիճակը։ Այդ ամուսինը գուցէ ապերախտ մը, ցոփակեաց մը, խաբեբայ մը է, որ անծանօթ անցեալի մը մէջ պարտքեր, նենգութիւններ ու գողութիւն թողած է։ Բայց վերջապէս, պիտի ըսէ այդ ապուշ ու թանձրամիտ հայրը, չէի կրնար գուշակել բոլոր այս բաները. կարծեցի լաւ բան մը ընել, ու այն երիտասարդն ա՛յնչափ յարմար կ'երեւէր՝ որ նոյն իսկ աղջիկս այս ժամին խաբուեցաւ։

Զպիտի խօսիմ անտարբերին չուրջը մեռնողներուն վրայ, վասն զի նա զայնս կը թաղէ վրիպանքներ պատճառելու ընդունակ փիլիսոփայութիւնով մը, կեղծաւորութիւնը մէկդի, անտարբերութիւնն ունի յանախ ստոյգ ևան անդղդղդեւ

Թեան կամ Աստուածային ակնկալութեան երեւոյթ։ Համակերպող հոգին արտաքուստ չատ կը նմանի անդրդուելի հոգիի։ Օրիորդներուն ուղղած նամակներէն մէկուն մէջ ի՛նչպէս խօսած եմ երկարօրէն—թէև չատ տարբեր առիթներով —նոյնպէս ալ հոս պատահաբար ձեզ կը երկնեմ թէ Զգուշացէ՛ դիմակներէն։

Այն անտարբերութիւնը՝ որ կ'անջատէ ընտանիքէ, ընկերութենէ, իրբ հոլկադիր հետեւանք՝ մարդը կը հեռացնէ իր ամէնէն ազնիւ զգացումներէն։ Անտարբերութիւնն ըստ կարելւոյն նուազ կը խորհի կրօնի վրայ, վասն զի սա կը խօսի անձնուիրութիւններու, զոհերու։ Անտարբերը՝ ոչ ոք, ոչ ոք կրնայ ապրիլ։ Ամենուրեք, ամենուրեք՝ ամենուրեք՝ ամենուրեք՝